★ ACCADEMIA DI MEDICINA DI TORINO

MEDICINAE PRAXEOS

COMPENDIUM

SYMPTOMATA, CAUSAS, DIAGNOSIN,
PROGNOSIN, ET MEDENDI
RATIONEM, EXHIBENS.

AUCTORE

E. G. CLARKE, M. D.

Collegii regalis Medicorum Londinensis,
Dispensarii Occidentalis, nec non
Exercitus, Medico.

EDITIO PRIMA TAURINENSIS
JUXTA TICINENSEM.

TAURINI MDCCCXI.

EX TYPOGRAPHIA SOCIALI
Sectione Vesuli, via Tilsit, N. 49.

SUMPTIBUS CAJETANI BALBINO
BIBLIOPOLAE.

C III 34

EDITORIS TICINENSIS

PRÆFATIO.

NON dubito fore plerosque, qui in tanta librorum ad Medicinam spectantium copia *Compendium* hoc supervacaneum esse putent. Sed si curate perpendamus, pauci sunt omnino, qui in Pratica Medicina excellant, et historias morborum ex dictamine naturae conscribant. Medicus enim non ubi loquacior, eo perfectior est. Systematum mania, hypothesium pertinax usus, et falsorum dogmatum contemplatio sunt equidem causae, ex quibus quamplurima, nec parvi momenti mala in Praxin Medicinae confluunt. Inter egregios profecto viros, qui res medicas tractando reliquos antecedunt, eminet certissime E. G. Clarke Medicus Londinensis. Praeceptis summorum in arte virorum non solum imbutus, verum etiam propriis observatis instructus, inter alia sapientiae firmis-

sima opera, Compendii hujus aurei onus suscipere, et absolvere feliciter voluit. Auxilio consummatae eruditionis suffultus, symptomata, causas, diagnosim, prognosim, et medendi rationem clarissime exhibet. Neque enim laboribus pepercit, nec curae, ut recentioribus observatis locupletatus liber hic quam actissime prodiret Londini. Ego vero spe rem gratam faciendi Italiae Medicis recudi curavi sub Londinensi editione. Nihil adjunxi, quod non sit Medicorum fide et intemerata experientia firmatum. Accipite ergo libenter librum hunc, *utamini*, ut dixit discipulis suis Boerhaave, *et fruamini*, *vobis certe placebit*, *et proderit*.

Ticini. Kalendis aprilis 1806.

EDITOR.

BIBLIOPOLAE TAURINENSIS

LECTORIBUS MONITUM.

DISTRACTIS omnibus hujusce opusculi exemplaribus, ut quamplurimorum votis satisfacerem, ipsum recudere adgressus sum editionem Ticinensem secutus, paucis tantummodo exceptis mutationibus, quas aut deficiens sensus perspicuitas, aut minus generatim accepta vocabula requirere visa sunt. Id autem eo libentius suscepi quod ab aequis rerum medicarum aestimatoribus certior sim factus, hoc compendium ejus generis esse, ut concisis utique, sed succosis verbis exarata ea omnia ob oculos ponat, quae ad morborum Diagnosim, Causas, Prognosim, et Curationem pertinent sic, ut paucis multa complectens, et brevitatem cum utilitate concilians eam revera, quam ipsi tribuit Ticinensis editor, laudem mereatur.

Hisce suffultus spem animo concipio, idem e typis Taurinensibus quantum fieri potuit emendatum nunc prodiens opusculum, gratum acceptumque esse futurum.

Valete. 15 aprilis 1811.

INDEX CAPITUM.

CLASSIS I. PYREXIAE.

ORDO I. Febres . . . . *pag.* 1
II. Phlegmasiae . . . 16
III. Exanthemata . . . 65
IV. Haemorrhagiae . . 84
V. Profluvia 103

CLASSIS II. NEUROSES.

ORDO I. Comata 108
II. Adynamiae 120
III. Spasmi 128
IV. Vesaniae 153

CLASSIS III. CACHEXIAE.

ORDO I. Marcores 158
II. Intumescentiae . . 160
III. Impetigines . . . 172

CLASSIS IV. LOCALES.

ORDO I. Dysaesthesiae . . 184
II. Apocenoses . . . 187
III. Epischeses . . . 188
IV. Dialyses 193

INDEX MORBORUM.

A

Amaurosis . pag. 184
Amenorrhoea . . 98
Anasarca 163
Aphthae 83
Angina pectoris . . 122
Apoplexia . . . 108
Ascites 169
Asthma 138
Atrophia lanctantium 159

C

Carditis 39
* Carus 114
* Cataphora . . . 113
Catarrhus . . . 104
Chlorosis 98
Cholera 146
Chorea 130
Colica 143
* Pictonum . . . 145
* Coma vigil . . 111
Cynanche maligna . 25
parotidea . . 32
pharingaea . ibid.
tonsillaris . . 24
trachealis . . 28
Cystitis 53

D

Diabetes 149
Diaphragmitis . . 39
Diarrhoea . . . 147
Dysecoea 185
Dysenteria . . . 105
Dyspepsia . . . 124

E

Elephantiasis . . 180
Emphysema . . . 160
Enteritis . . pag. 43
Enuresis 187
Epilepsia 131
Epistaxis 86
Erysipelas . . . 79
Erythema . . . 18

G

Gastritis 40
Gonorrhoea . . . 175

H

Haematemesis . . 100
Haematuria . . . 103
Haemoptisis . . . 87
Haemorrhagia . . 85
Haemorrhois . . 93
Hectica 15
Hepatitis 44
chronica . . 49
Herpes 193
Hydrocephalus . . 165
Hydrophobia . . . 152
Hydrothorax . . . 168
Hypochondriasis . 126
Hysteria 150
Hysteritis 52

I

Icterus 182
Intermittentes . . 1
Ischuria renalis . . 188
ureterica . . 189
uretralis . . 192
vesicalis . . 190

L

Lepra 181
* Lethargus . . . 115
Leucorrhoea . . . 97

M

Mania 156
Melancholia 154
* Meloena 101
Menorrhagia . . . 95
Miliaria 81

N

Nephritis 50

O

Ophtalmia membr. . 19
tarsi 21

P

Palpitatio 137
Paralysis 118
Pemphigus 83
Peripneumonia notha 38
Peritonitis 40
Pertussis 140
Pestis 76
Phlegmone 16
Phrenitis 22
Phthisis 89
Pneumonia 33
Podagra 58
aberrans . . 64
atonica 61
retrocedens . . 62
Psora 195
Pyrosis 142

Q

Quartana 4
Quotidiana . . . ibid.

R

Rachitis 171
* Raphania 134
Remittens 15
Rheumatismus acutus 54
cronicus . . . 57
Rubeola 70

S

Scarlatina 73
anginosa . . . 74
Scorbutus 177
Scrofula 172
Splenitis 50
Suppressio mensium 99
Syncope 121
Synocha 5
Synochus 15
Syphilis 174

T

Tabes 158
Tertiana 1
Tetanus 128
Tinea 194
Tympanites 161
Typhus gravior . . . 10
mitior 7

U

Urticaria 82

V

Varicella 69
Variolae benignae . 65
malignae . . 67

FINIS.

EDICINAE PRAXEOS

COMPENDIUM.

CLASSIS I. PYREXIAE.

CHARACTER.

ost horrorem pulsus frequens, calor r, plures functiones laesae, viribus ertim artuum imminutis.

ORDO I. FEBRES.

CHARACTER.

aegressis languore, lassitudine, et aliis tatis signis, pyrexia sine morbo locali ario.

APUT I. INTERMITTENTES.

TERTIANA.

SYMPTOMATA.

ADIUM primum oscitatione, pan- atione, lassitudine, debilitate, tus externi extenuatione, dorsi, orum apicum dolore, vel molestiae

sensu incipit; haec subsequuntur rigor, horror, frigorisque sensus in dorso primum, tum in corpus totum quando etiam magis calet, nausea, vomitus, capitis, lumborum, artuumque dolor comitantur; respiratio difficilis fit, et anxia, pulsus citatus, debilis, et parvus, et urina limpida; frigore gradatim recedente excipit stadium alterum, calor urget intensus, pulsus fit plenus validus atque durus, respiratio magis libera sed anxia; corporis superficies rubra, et turgida; lingua alba, sicca, sitis magna, capitis dolor immanis, nonnunquam etiam delirium, comitantur, et urina rubella demittitur; aegro fere exarescente stadium tertium incipit, sudor erumpit copiosus, urina sedimentum lateritium deponit, restituuntur omnes secretiones, sublevantur symptomata et sudore cessante omnino tolluntur, debilitatis solummodo sensu manente. Paroxysmi sunt similes intervallo quadraginta octo circiter horarum, et accessionibus meridianis: intermittentes in vernales et autumnales sunt interstinctae.

CAUSAE.

Debilitas; effluvia ex paludibus, vel agris humidis exhalata, atmosphaera humida; animi pathemata, praecipue deprimentia; anxietas, pravum vivendi genus; frigus externe admotum; contagium?

PROGNOSIS.

Symptomata fausta sunt paroxysmi regulares non supra horas duodecim perdurantes; pustulae morbo decedente circa labia erumpentes; urina sedimentum deponens. Infausta sunt coma, delirium, anxietas magna, tonsillarum tumor, alvus pertinaciter adstricta, hypochondrii, et epigastrii paroxysmo durante tensio et dolor; cibi aversatio, et debilitas vertigine in intermissionibus comitata; macularum crebra eruptio urticationem referentium.

CURA.

Primae viae lenibus emeticis, et catharticis sunt purgandae et in in-

termissione tonica, praecipue cinchona; amara, adstringentia largis dosibus sunt administranda; finis paroxysmo imponitur si datum sit emeticum in gradu frigido, vel opii dosis plena in gradu calido; si adsit diathesis phlogistica, venaesectio; si magna superveniat debilitas diaeta nutriens est utenda: si coma vel delirium epispastica, cardiaca. An arteriarum, femoris et brachii compressio? arsenicum? zincum vitriolatum?

QUARTANA ET QUOTIDIANA.

In iis paroxysmi sunt similes, sed quartana intervallo septuaginta duarum circiter horarum excipit, accessionibns pomeridianis; quotidiana intervallo viginti quatuor circiter horarum recurrit, paroxysmis matutinis: medendi ratio est eadem ac in tertiana.

CAP. II. SYNOCHA.

SYMPTOMATA.

Ab horrore perquam insigni incipit; calore intenso, vultu rubro turgente, cephalalgia, lumborum, dorsique dolore, oculorum rubedine, lucis impatientia sequentibus: cutis, lingua, faucesque sunt aridae: sitis magna, tussis sicca, anorexia, nausea, vomitus, anxietas, inquietudo, et jactatio molesta urgent; olfactus evadit imminutus; alvus plerumque adstricta, urina rubra, pulsus frequens, validus, et durus; sensorii functiones parum sunt turbatae et sanguis detractus crusta albida, vel subflava est obductus.

CAUSAE.

Evacuationes consuetae subito suppressae; perfrigeratio calefacto corpore; labor intensus corporis, animique; insolatio; eruptiones subito repulsae; animi pathemata violenta; diaeta valde spirituosa vel helluatio.

DIAGNOSIS.

Ab typho pulsu valido, calore, doloribus intensis, siti magna, et sensorii functionibus parum turbatis, dignoscitur.

PROGNOSIS.

Morbus circa diem septimum haemorrhagia, sudore, urina sedimentum deponente, rarius alvi fluxu, fauste frequenter solvitur: respiratio valde laboriosa, dolor capitis immanis cum delirio feroci, abdominis viscerumque affectiones, et cutis ante diem septimum flavedo, infausta sunt signa.

CURA.

Venaesectio generalis repetita, et, si urgeat capitis dolor, hirudines temporibus sunt admovendae, cathartica, enemata laxantia, antimonium tartarisatum portiunculis ad nauseam ciendam, sales medii, diluentia tepida, acidis adjunctis, corporis animique quies, regimen antiphlogisticum: si

delirium, thoracis vel abdominis affectiones urgeant, sanguinis missione, laxantibus, vesicatoriis et pediluviis sunt amovendae; an barytes muriata? an digitalis?

CAP. III. TYPHUS MITIOR.

SYMPTOMATA.

Sub initio signa sunt debilitas, languor, lassitudo inusitata, appetitus prostratus, reditus frequens frigoris levis, et caloris alternorum abnormes, animi dejectio cum suspiriis reiteratis. Elapsis diebus aliquot, aeger, capitis dolore vel vertigine, frigoris-que sensu praesertim in occipite, nausea, pituitae insipidae vomitu, magnaque virium prostratione tentatur; de praecordiorum gravitate conqueritur: cibos fastidit et aversatur; capitis gravedine, vertigine, et dolore praesertim occipitis vexatur; calor parum auctus est, sitis nulla urget, lingua in initio humida est, crustaque alba obducta, postea sicca, rubra,

et aliqua in parte fissa, vultus pallidus atque depressus, pulsus parvus, debilis, plerumque frequens; respiratio laboriosa cum constrictionis circa praecordia sensu; urina parum mutata, et sensorii functiones plurimum turbatae deprehenduntur; prae musculorum debilitate, irrequietus, corporis subinde situm variat aeger.

CAUSAE.

Affectus animi contristantes; diaeta tenuis; prava alimenta; vita sedentaria; evacuationes nimiae; venus immodica; contagium; atmosphaera calida et humida.

DIAGNOSIS.

Ab typho graviori, lento ejus impetu, rigoribus minus intensis, siti nulla, et omnibus signis levioribus, distinguitur.

PROGNOSIS.

Symptomata bona sunt lingua, cutisque humida; pulsus tardior et magis validus post diaphoresim lenem vel cardiacorum administrationem;

pustulae circa labia, naresque; eruptio miliaris sine sudore profuso; surditas; salivatio libera sine aphtis. Mala sunt, delirium cito comparens, et perdurans; evacuationes profusae pulsu debili stipatae; subsultus tendinum; manuum, linguaeque tremor; venatus floccorum volitantium; pervigilium; caecitas; coma; deglutitio impedita praecipue singultu comitante; petechiae.

CURA.

Emetica praecipue sub morbi initium; administranda; primae viae laxantibus, et clysmatibus emollientibus sunt deplendae; diaeta nutriens sit; cardiaca praecipue vinum, etopium portiunculis tertia quaque hora repetita alternatim; epispastica parva repetita; pediluvia; crurum fotus; corporis aqua tepida et aceto lavatio, et postea ejus perexsiccatio; gas oxygenium; remissione comparente vel lingua, cutique humidis cinchona libere est adhibenda. Nuper in pyrexiae exacerbatione, quae, die advesperascente,

vultus erubescentia, siti et inquietudine auctis, notabatur, aquae frigidae corpori nudato affusio summo cum fructu usurpata fuit praecipue si corpus sit praeter naturam calidum; aqua frigida libere est haurienda: an capsici grana pauca secunda quaque hora vel saepius in forma pilulae?

CAP. IV. TYPHUS GRAVIOR.

SYMPTOMATA.

Rigores sub initium magis sunt vehementes, quam in typho mitiori, quos excipiunt calor intensus, et mordax; pulsus durus, parvus, debilis, plerumque frequens, et abnormis, arteriarum ictus crebriores et imbecilliores sunt; capitis, temporumque dolor vexat; vibrant arteriae carotides, temporalesque; maxima virium prostratio, et debilitas, animus anxius, dejectus pessima quaevis ominans, nausea, vomitus bilis subviridis vel nigri coloris comitantur; oculi inflammantur, et circa orbitae fundum dolent, vultus est

inflatus, et cadaverosus; dorsum, artus, cordisque scrobiculus dolent; magna praecordiorum gravitas est; cutis arida est cum ingrato calore pungenti; sitis inexplebilis cum oris sapore ingrato vexat: lingua primo alba, postea arida, nigraque; dentes, labiaque sorde tenaci obliniuntur, et lineis fuscis, quibus interjacent sulci, variantur, et ubi magna vis febris urget, interarescunt, nigricant, et incisuris longitudinalibus exasperantur; vertigo, aurium tinnitus, respiratio laboriosa suspiriis interrupta urgent; urina primo pallida, postea rubra vel nigra, sedimentum fuligineum vel foetidum deponit; mentis suae aeger compos non est, secum mussitat, aut alloquentibus deliria fatur; lingua intremiscit; intremiscunt manus; morbo ingravescente delirium vel potius stupor et humorum putredinis signa accedunt, qualia sunt petechiae, maculae miliariae, vibices, aphthae circa os, et fauces nigri coloris cum deglutitione impedita, urina, et alia excreta sanguine

tinguntur; faeces sunt immodice faetidae; haemorrhagiae ex gingivis et intestinis profluunt. Foetens, frigidusque manat sudor: ungues pallent, et livent, tendines maxime pedum et manuum subsiliunt, legit in veste floccos fimbriasque diducit aeger, faeces et urina secernuntur voluntatis injussu, extrema frigent.

CAUSAE.

Victus pravus et putridus, aer humidus calidusque, debilitas, inedia, frigus corpori humefacto, vel inaequaliter vestito admotum, animi moerores, sanguinis aut alvi profusio, effluvia animalium, et vegetabilium, diaeta tenuis, evacuationes immodicae, venus immoderata, contagium.

DIAGNOSIS.

Historia supra tradita, ad hanc febrem a typho mitiori et synocha distinguendam, sufficit.

PROGNOSIS.

Color faecum luteus, vel fuscus;

diaphoresis lenis ; quando corpus aequaliter totum leni sudore madet aut ubi cutis aequaliter tota et lingua humescunt ; salivatio ; parotidum , axillarum vel inguinum glandularum suppuratio, eruptiones circa labia , naresque ; surditas ; petechiarum color nitidus ; urina sedimentum deponens et turbida facta; gravitas auditus inter bona indicia sunt; si arteriae ordinate moventur, vultus et oculi naturales sunt, si aeger clara et distincta voce loquitur , fausta sunt symptomata. Sitis nulla ; petechiae nigrae magna copia vel eorum recessio subita cum pulsu valde debili; aphtae lividae ; faucium inflammatio; oculi admodum inflammati in eodem obtutu haerentes, respiratio valde difficilis cum narium pinnarum motu magno , magna debilitas ; dejectiones liquidae, abdomine tenso ; decubitus in dorsum, membris extensis ; sudores profusi; urina foetida; hemorrhagiae; coma altum ; tendinum subsultus ; odor corporis cadaverosus infausta sunt symptomata.

CURA.

Emeticum sub morbi initium esse propinadum, et paucis horis elapsis calomelanos grana tria vel quatuor conserva vel mucilagine commixti; laxantia indies ut rhabarbarum, vel enemata mitia ad intestina deplenda materiae putridae vel putrescentis quae jam in corpore subest; antiseptica; cardiaca qualia vinum, opium, cinchona, moschus libere; gas acidum carbonicum in ventriculum acceptum et per anum injectum; refrigerantia, qualia acida mineralia; sales medii; diaeta nutriens; lavatio frigida; mundities summa; aeri frigido expositio et morbo decedente, seu debilitate magna superveniente, epispastica parva repetita: diarrhoea laxantibus acidis, et opiatis sublevanda, delirium pediluviis, crurum fotu, et epispasticis.

CAP. V. SYNOCHUS.

CHARACTER.

Morbus contagiosus, febris ex synocha et typho composita, initio synocha, progressu et versus finem typhus.

CURA.

Hujus morbi medela secundum ejus typum est dirigenda, sed venaesectio summa cum cautela est peragenda.

CAP. VI. FEBRIS REMITTENS.

Haec iisdem cum symptomatibus ut febris intermittens incipit; causae et medendi ratio sunt similes.

CAP. VII. FEBRIS HECTICA.

CHARACTER.

Febris quotidie revertens; acces-

sionibus meridianis et vespertinis, remissione, rarius apyrexia matutina; plerumque cum sudoribus nocturnis et urina sedimentum furfuraceo lateritium deponente.

Symptomata solummodo est Phthiseos, et alio in loco tractabitur.

ORDO II. PHLEGMASIAE.

CHARACTER.

Febris synocha; phlogosis, vel dolor topicus, simul laesa partis internae functione; sanguis missus et jam concretus, superficiem coriaceam albam ostendens. Species sunt Phlogosis (Phlegmone) et Erythema seu Erysipelas.

CAP. I. PHLEGMONE.

CHARACTER.

Synocha, rubore vivido, tumore circumscripto, in fastigium plerumque elevato, saepe in apostema ab-

eunte; dolore saepe pulsatili; resolutione, suppuratione, gangraena terminato: quando resolutione terminatur, decedit inflammatio, partis textura integra manente; sin augescant symptomata, tumore ad apicem elevato cum pulsatione et rigoribus frequentibus, sequetur suppuratio, et pure formato, remittit dolor, tumor albescens, mollis, fluctuans et pruriens evadit: expectanda est gangraena, rubedine, calore, dolore, tensioneque sublatis, et gangraena formata pars affecta nigrum, lividumve colorem induit cum sensilitatis privatione, cuticula simul vesiculis obsita.

CAUSAE.

Materiae acris parti applicatio; vis externa; corpora extranea in corpore sita; frigus, et causae, quae synocham inducunt.

PROGNOSIS.

Periculum majus est si partes ad vitam inservientes afficiantur; gangraenae proclivitas ab signis supra

memoratis intelligetur; in internis inflammationibns plus periculi subest quam in externis.

CURA.

Ad resolutionem promovendam regimen antiphlogisticum stricte est adhibendum; venaesectio secundum aegri vires et symptomatum violentiam; hirudines parti affectae; cathartica; diluentia; refrigerantia; discutientia externe ut cerussa acetata, acetum, etc. Suppuratio cataplasmatibus emollientibus, et fomentis est promovenda: Gangraena tonicis, et antisepticis est amovenda, quorum optima sunt vinum, cinchona, opium: an moschus et ammonia praeparata largis dosibus?

CAP. II. ERYTHEMA.

SYMPTOMATA.

Partis affectae splendor, et rubor pressione evanescens sed cito rediens, tumore vix evidente cum

dolore urente, mordaci, ambitu inaequali, ex uno in alium locum vicinum serpente, in cuticulae squamulas vel vesiculas, raro in gangraenam abeunte: Haec est sola cutis affectio; quando afficitur systema erysipelas appellatur.

CAUSAE.

Materia acris cuti applicata vel ex internis emissa; relaxantia.

CURA.

Regimen antiphlogisticum; applicatio topica amyli, vel lapidis calaminaris, cinchona: si adsit diathesis phlogistica, venaesectio, cathartica, diluentia, et similia sunt usurpanda.

CAP. III. OPHTHALMIA MEMBRANARUM.

SYMPTOMATA.

Tunicae adnatae rubor, ardor, oculique dolor, muscae, vel spinae in eo inhaerentis sensus; lachryma-

rum effusio; lucis intollerantia; nonnunquam pyrexia vehemens. Idiopatica vel symptomatica est.

CAUSAE.

Externa violentia; aliena corpora in oculum insinuata; fumi metallici; palpebrarum intus conversi pili; ebrietas; lucis intentior intuitus; variola; scrophula; syphilis.

CURA.

Si sit affectio idiopathica, sanguinis missio generalis et topica; adnatae vasorum scarificatio; alvi purgatio; vesicatoria pone aures, irritationis omnis, praecipue lucis evitatio: applicationes topicae, quales cerussa acetata, zinci praeparationes, etc. aqua solutae: opiata interne et topice; regimen antiphlogisticum. Si superveniat parti affectae erysipelas, tonica, qualia cinchona, balneum frigidum, oculi aqua frigida lavatio et similia sunt utenda et adstringentia supra memorata: quando sit signum luis venereae, hydrargyri praepara-

tiones sunt utendae: quando scrophulae sint symptomata, tonica, cicuta, aquae chalybeatae et externe cataplasma aluminis, ungentum hydrargyri nitrati et similia sunt admovenda.

CAP. IV OPHTALMIA TARSI

CHARACTER.

Signis supra memoratis addi possunt: tarsi palpebrarum tumor, erosio et exsudatio glutinosa; adnatae inflammatio minus violenta.

CURA.

Medendi ratio eadem est ac in priori specie, nisi quod ulcera praeparationes cupri, hydrargyri, et zinci postulant; palpebrarum adhaesioni durante somno obviam itur illiniendo eas unguento tutiae vel spermatis ceti.

CAP. V. PHRENITIS.

SYMPTOMATA.

Pyrexia vehemens, dolor capitis intensus; rubor faciei et oculorum, aurium tinnitus; vultus ferox; soni, lucisque intolerantia; pervigilium; delirium ferocissimum; vires maximae; arteriarum carotidum et temporum pulsatio; respiratio laboriosa; lingua arida, et fusca; pulsus plerumque celer et durus, nonnunquam mollis.

CAUSAE.

Causae remotae sunt omnes, quae synocham producunt: animi pathemata violenta; insolatio; nimia potatio; vis externa capiti illata, tempestas fervida; nocturna studia; lochia retenta, vermes, viscerum obstructio. Causa proxima est cerebri ipsius vel membranarum ejus inflammatio.

DIAGNOSIS.

Ab mania dignoscitur pyrexia violenta; et ab synocha delirio feroci sub initio accedente.

PROGNOSIS.

Signa fausta sunt sudores universi, diarrhoea copiosa; epistaxis; urina sedimentum deponens. Signa infausta sunt vomitus aeruginosus; faeces albae vel cinereae; sputatio indecora in adstantes; pupilla ampla ad lucem immota; masticatio continua cum oris spuma; floccorum volitantium venatus; oculi pulverulenti; potus pertinax recusatio; deglutitio laboriosa; tremor; convulsio; coma; subsultus tendinum: ab pneumonia lethalis.

CURA.

Venaesectio larga per amplum vulnus, repetita; hirudines ad tempora; cucurbitulae cruentae; alvi purgatio; epispastica capiti raso; pediluvia; regimen antiphlogisticum; diluentia; applicationes externae, ut lintea in aceto et aqua perfrigida madefacta capiti admota et debilitate magna superveniente opii tincturae guttae paucae frequenter; corpus erectum tenendum est; an praeparationes hydrargiri?

CAP. VI. CYNANCHE TONSILLARIS.

SYMPTOMATA.

Membranae faucium mucosae, praecipue tonsillarum dolor, tumor, rubor, devorandi difficultas; angustiae in faucibus sensus; oris, fauciumque viscositas; auris internae dolor; assidua et molesta muci excretio; synocha; tumor quandoque primum in alterutra tonsilla comparet, ubi decrescens in alteram transit; inflammatio nonnunquam magnopere procedit ut spiritus afficiatur.

CAUSAE.

Omnes causae, quae inflammationem producunt; frigus collo applicatum; exercitatio vehemens oratoria; stimuli gutturi inhaerentes; aetas juvenilis.

DIAGNOSIS.

Ab cynanche maligna distinguitur pulsu forti; pyrexia, quae in hoc morbo synocha est, in altero typhus; ulcerum absentia.

PROGNOSIS.

Terminatur frequentissime resolutione, suppuratione: raro gangraena; pyrexia lenis, respiratio libera, tumor externus fausta sunt symptomata.

CURA.

Sanguinis missio topica; vomitoria praecipue sub morbi initium; epispastica, et rubefacientia collo admota; alvi purgatio praecipue cum calomelano; regimen antiphlogisticum; gargarismata astringentia; vaporis aquae calidae, et aceti inhalatio: si minitetur suppuratio fomenta, et cataplasmata sunt utenda; si metuatur suffocatio tonsillarum scarificatio, vel aetheris et aquae calidae inhalatio; bronchotomia?

CAP. VI. CYNANCHE MALIGNA.

SYMPTOMATA.

Horrores crebri, nausea, anxietas, vomitus; eodem tempore vel brevi

post, cervicis rigor, faucium molestia et raucedo incidunt; fauces alte sunt rubrae, parum tumidae, deglutitio parum difficilis; mox supra partes affectas maculae albidae, vel cinereae serpentes, coeuntes comparent, et fauces crustis crassis obducunt; his decedentibus, ulcuscula subjacentia sese ostendunt, tunc temporis coryza acrem humorem foetidum effundens labia, naresque rodit; infantes diarrhoea tentantur; pyrexia procedente cum pulsu parvo, crebro, et abnormi respiratio strepens, et rauca evadit, symptomata vespere adventante ingravescunt, et mane remittunt; magna virium prostratio, delirium, et coma superveniunt; secundo, tertiove die primo circa faciem, collumque efflorescit cutis maculis clare rubris, serpentibus, tandem coeuntibus, corpus totum obducentibus, manibus, extremisque digitis rigentibus et tumidis: eruptio circa diem quartum plerumque disparet, et cuticula desquamatur, pyrexia, eruptione accedente, vel decedente, raro

imminuta; morbo procedente putredinis symptomata accedunt, et aeger inter diem tertium et septimum e vivis eripitur.

CAUSAE.

Contagium.

DIAGNOSIS.

Ab cynanche tonsillari dignoscitur pulsu, deglutitione parum difficili, maculis cinereis et serpentibus, respiratione strepente, et febris typo.

PROGNOSIS.

Periculum ex pyrexiae violentia, et in gangraenam proclivitate est aestimandum; ulcerum livor; spiritus et coryza foetide olentes; diarrhoea violenta; delirium et coma perdurantia; anxietas permagna, et inquietudo funestum morbi eventum denunciant. Signa fausta sunt mitiōr ulcerum species; eruptione prodeunte, vel in squamulas abeunte, febris remissio; sudores lenes universi; crustis a faucibus delapsis, somno,

cibi desiderio, et aliis bonis notis redeuntibus.

CURA.

Emetica repetita; laxantia, vel enemata lenia, alvo postulante; putredini occurritur cinchona, vino, opio, gargarismatibus antisepticis: epispastica; pediluvia; mundities summa; aeris puri libera admissio, et alia remedia ad typhum graviorem aptata: ulcerum foetor injectione frequente aluminis in aqua soluti amovetur, nempe aluminis uncia dimidia ad aquae libram unam. An aquae frigidae corpori nudato affusio?

CAP. VIII. CYNANCHE TRACHEALIS.

SYMPTOMATA.

Adoritur plerumque infantes lactationis tempore peracto cum dolore ad partem tracheae superiorem obtuso, tumore fere nullo in faucibus apparente; nonnunquam tussis levis,

aliave symptomata catarrhalia praecedunt; supervenit raucedo clangosa loquelam, tussimve comitans, quasi ex tubo metallico vox prodiret, quae galli cantui confertur; huic accedit respirationis difficultas cum inspiratione strepente; tussis brevis, interrupta, plerumque sicca urget; si quando adsit expectoratio, ejicitur materies purulenta fimbriis membranaceis mista; plerumque maxima ad somnum proclivitas; facies livida fit, vel rubra, mox tumet; adsunt sitis magna, caloris sensus ingratus, et inquietudo; caput dolet; sonus stridulus respirationem comitatur; deglutitio parum, minimumve impeditur; in faucibus nihil morbidi ut plurimum conspicitur, aliquando tamen tumor et rubor; urina primo est limpida postea turbida; pulsus frequens est, et debilis; synocha: sensibus illaesis fruitur aeger, et nonnunquam cum strangulationis in faucibus sensu subito abripitur.

CAUSAE.

Frigus, atmosphaera frigida, et humida, crebra vociferatio irritando tracheam, exercitationes violentae, aetas infantilis.

DIAGNOSIS.

Peculiari vocis sono, et constrictionis circa laryngem sensu facile dignoscetur. Differt e cynanche tonsillari, quia non tument tonsillae, et deglutitio semper illoesa est. Differt a Pneumonia, nam in hoc morbo quoque, dolor, sive pungens, sive obtusus, praesertim sub inspiratione auctus, semper aliquam thoracis partem infestat. Tandem a *Pertussi* dignoscitur; quamquam enim haec pueros ejusdem aetatis quam cynanche trachealis, adoriri solet, tamen magis gradatim accedit, certaque tempora servat, doloris et tumoris tracheae plane expers est, tussis longe gravior, sed respiratio rarissime difficilis est, et paroxysmus muci viscidi excreatione plerumque finitur.

PROGNOSIS.

Respiratio cum strepitu valde difficilis: anxietas magna; pyrexia vehemens infausta sunt symptomata: membranaceae materiae expectoratio, respiratio libera; vox parum mutata, fausti sunt ominis.

CURA.

Hirudines quam prope parti affectae sunt admovendae, emetica ad vomitionem, nauseamque ciendam; vesicatoria; rubefacentia; refrigerantia; alvi purgatio lenis; aquae calidae vaporis inhalatio; balneum tepidum; antispasmodica praecipue moschus, asafoetida maxime sunt confidenda. An calomelanos grana pauca frequenter? An senecae, vel mezerei decoctum ad vomitionem, posteaque nauseam vel alvi lenem purgationem promovendam? An gas azoticum aeri atmosphaerico commistum, et inhalatum?

CAP. IX. CYNANCHE PHARINGAEA.

SYMPTOMATA.

Rubor in imis praesertim faucibus; deglutitio maxime impedita, dolentissima; respiratio satis commoda; febris synocha. Easdem causas ut cynanche tonsillaris agnoscit et eandem medendi rationem postulat.

CAP. X. CYNANCHE PAROTIDAEA.

SYMPTOMATA.

Tumor externus parotidum, et maxillarium glandularum magnus primo in maxillae inferioris angulum comparens, respiratione et deglutitione parum laesis, febre synocha plerumque leni, faucium tumore recedente; mammae in foeminis, et testes in maribus afficiuntur.

PROGNOSIS.

Pyrexia vehemens, vel phrenitis tumoris mammarum vel testium retrocessioni superveniens malum est.

CURA.

In genere solummodo requiritur regimen antiphlogisticum; at si mammarum, aut testium tumore recedente, augeatur pyrexia cum phrenitidis signis, vel stupore, capitis fomenta, vesicatoria et alia ei affectioni idonea sunt usurpanda.

CAP. XI. PNEUMONIA.

SYMPTOMATA.

Rigore, horrore, aucto calore, aliisque synochae signis adoritur; paucis horis elapsis subsequuntur symptomata jam jamque memoranda; dolor lateris acutus, fixus, pungens (nonnunquam vero obtusus cum pondéris sensu) saepissime sextam aut septimam costam occupans, quandoque hinc ad scapulas, illinc ad sternum, aut claviculas jaculans, respiratio perpetuo difficilis sub inspiratione aucta, saepe non nisi trunco corporis erecto exercenda; decubi-

tus in latus affectum vel integrum molestus, nonnunquam in dorsum commodior; aliqua viscera abdominalia aliquando affici videntur (*); tussis major, minorve ab initio concitatur; primo expectoratio est nulla, vel parca, postea materies sputo rejecta colore variat et saepe sanguine tingitur, modo crassa et purulenta, modo viscida, vel tenuis, facies tumida est, et purpurei coloris, oculi suffunduntur, vel etiam obtenebrantur; lingua quoque arescit, aut viscido nigro, flavoque obducitur muco, et aliquando in rimas dividitur dolentes. Haec plerumque comitantur anorexia, nausea, et vomendi cupiditas, cephalalgia; anxietas et inquietudo urgent, pulsus fit frequens, plenus, durus atque citatus, nonnunquam vero mollis et debilis: terminatur resolutione, suppuratione, gangraena, effusione, vel exsudatione ab pleurae interna superficie.

(*) Baillie's Morbid Anatomy.

CAUSAE.

Causae remotae sunt anni tempus certum, hyems et ver; temperamentum sanguineum; perspiratio imminuta, aut suppressa; exercitatio vehemens pulmonum; causae synocham inducentes; frigoris, et caloris vices; morbi priores. Causa proxima est pleurae, vel pulmonum inflammatio.

DIAGNOSIS.

Ab hepatitide dignoscitur difficili in latus affectum decubitu, dolore non pressione aucto; singultu; partis situ.

PROGNOSIS.

Pyrexia vehemens, respiratio valde difficilis; tussis crebra, vehemens, dolores exaperans; dolor ab altero latere in alterum transgressus; anxietas et inquietudo auctae; delirium; respiratio repente curta, et celeris, infausta sunt symptomata. Materiae subflavae, spissae sanguinis aliquan-

tulo tinctae sine tussi vehementi expectoratio libera; haemorrhagiae naribus vel venis haemorrhoidalibus; diarrhoea biliosa; urina sedimentum deponens, vel eruptio erysipelatosa partes externas occupans fausta sunt signa.

Humoris spissi, albidi, subflavi, sanguine aliquantulo striati facilis excreatio, urina sedimentum lateritium vel album puriforme copiosum deponens, sudores abundanter effusi, epistaxis, et haemorrhois, vel forsitan menses resolutionem testantur.

Suppurationem futuram denunciant inflammationis symptomata perstantia ad diem decimum quartum sed aliquanto moderatius; jam factam testantur doloris, et sputi remissio, spirandi difficultate manente, horrores leves, febris hectica, tussis et dyspnoea auctae, decubitus in latus affectum facillimus et ponderis sensus in thorace: effusionis symptomata suffocationem inducentia sunt respiratio subito abbreviata, accelerata, non nisi trunco corporis erecto exer-

cenda, pulsus debilis et maxime frequens: Gangraenam instantem indicant dolor, et tensio subito cessantes, expectoratio sanguine tincta, vel materia nigricante commista, halitus quam maxime foetidus, vultus moestus, oculi suffusi, arteriarum pulsus debiles, vel creberrimi, dejectiones frequentes, viridesque, urina rubra, vel sedimentum nigrum deponens, et sudores frigidi per caput et pectus erumpentes.

CURA.

Sanguinis missio cita, larga, repetita, secundum symptomatum violentiam, et aegri vires, hirudines, vel cucurbitulae cruentae ad partem affectam sunt admovendae; epispastica repetita thoraci applicata; laxantia lenia, et enemata emollientia; diluentia tepida acido vegetabili grata reddita; demulcentia mucilaginosa, regimen antiphlogisticum; vomitoria ut antimonium tartarisatum refracta dosi ad nauseam solummodo ciendam; expectorantia; aquae calidae vapores

ab ore in pulmones sunt accipiendi; pediluvia. Si tussis urgeat, spirandi difficultate et pyrexia suductis; opiata: aegro magnopere debilitato guttae quinque tincturae opii hora sexta pomeridiana in dies summo cum fructu datae fuerunt; ad effusionem vel empyema digitalis.

CAP. XII. PERIPNEUMONIA NOTHA.

SYMPTOMATA.

Adsunt frigus, calorque alternatim; lassitudo, tussis humida, muci viscidi, opaci expectoratio, dolores obtusi seu potius ponderis et angustiae sensus in aliqua thoracis parte, capitis dolor immanis, nonnunquam vomitus; dyspnoea; vultus rubescentia, vertigo, vel somnolentia, pyrexia plerumque nulla, vel mitis.

CAUSAE.

Anni tempus ver et autumnus; aetas senilis; subitae coeli mutationes; catarrhi priores.

DIAGNOSIS.

A pneumonia cognoscitur pyrexia miti vel omnino absente; dolore, calore, sitique minus violentis: ab asthmate dignoscitur dispnoea minus vehemente, et ea non per intervalla subeunte.

PROGNOSIS.

Pyrexia vehemens subito invadens maximo periculo stipatur.

CURA.

Venaesectio plerumque obest, ni dyspnoea et angustiae sensus urgeant; emetica tali quantitate data ut nausea moveatur; epispastica se invicem excipientia thoraci admota; laxantia lenia, et enemata; diluentia; expectorantia; balneum tepidum; digitalis?

Carditis, pulsu intermittente, syncope et palpitatione cognoscitur. Diaphragmitis doloribus circa costas inferiores, funiculo cincturam referente, respiratione maxime difficili, quiescente abdomine, solo thorace

peracta, delirio perpetuo, et risu sardonico stipatur.

Peritonitis stipatur pyrexia; dolore abdominis, corpore erecto, aucto absque propriis aliarum phlegmasiarum abdominalium signis. Hi morbi eamdem medendi rationem postulant, quae pneumoniae est idonea.

CAP. XIII. GASTRITIS.

SYMPTOMATA.

Dolor ardens, fixus, pungens in ipso puncto, quo aliquid in ventriculum ingeritur, vomitus dolentissimus statim ab omni ingesto, singultus dolorificus, anxietas summa, et perpetua circa praecordia, summa virium prostratio, pulsus durus et parvus, sitis magna; febris acuta continua.

CAUSAE.

Aquae frigidae ingurgitatio corpore calefacto; vis externa; acria ingesta; nimia ejus distentio; exanthemata retropulsa.

DIAGNOSIS.

Signa pathognomonica sunt epigastrii dolor ardens, et tumor; vomitus crucians, et eructatio, singultus.

PROGNOSIS.

Si dolor gradatim remittit, et pulsu magis plenus, et mollis evadit, resolutio est expectanda; minitatur suppuratio si symptomata per hebdomadam persistant etiamsi mitiora cum rigoribus et doloris remissione, anxietate, sensuque gravativo manente; si, remediis violentissimis in auxilium vocatis, pyrexia, dolor, atque calor ingravescant, gangraena est timenda, et gangraenae inceptae signa sunt doloris et caloris subita cessatio, regionis epigastricae flaccidiras; pulsus vix numerandus et intermittens; debilitas aucta; delirium. Dolor molestissimus ab ingestis, quandoque statim a pastu, vel post unam alteramve horam; nullum levamen a remediis; vomitus aliquot horis post cibum sumptum scirrhum

ventriculum, aut vicina loca obsidentem indicant.

CURA.

Missio larga, et repetita sanguinis, (nec nos deterrere pulsus parvus debet) postea hirudines, cucurbitulae cruentae, et vesicatoria parti affectae sunt admovendae; abdominis fomenta; pediluvia; enemata laxantia, et emollientia; diluentia blanda parva copia; dolore et vomitu per intervalla solummodo redeuntibus, opiata.

Inflammatio erysipelatosa signis sequentibus stipatur; caloris, doloris-que sensus in ventriculi regione; vomitus; anxietas; anorexia; pyrexia mitis; nonnunquam in faucibus apparet eruptio erysipelatosa, quae saepe per totum canalem alimentarium est diffusa; eodem tempore omnibus ingestis acribus ventriculo inusitata est sensilitas; diluentia blanda, et tepida solummodo postulantur, ni altera gastriditis species minitetur: si morbos putridos comitetur, acida, antiseptica, tonica sunt usurpanda.

CAP. XIV. ENTERITIS.

SYMPTOMATA.

Dolor abdominis acutus, fixus, urens, tactu auctus, tensio perquam molesta praecipue circa umbilicum; nausea; vomitus; sitis magna; alvus pertinaciter astricta; febris acuta; pulsus frequens, durus et contractus, urina valde rubra; nonnunquam singultus.

CAUSAE.

Easdem agnoscit causas, ac gastritis: hernia incarcerata; volvulus; colica; frigus abdomini applicatum.

DIAGNOSIS.

Ab hepatitide dignoscitur doloris absentia ad summum humeri jaculantis; ab gastritide dolore torquente, et urente circa umbilicum: ab colica, pyrexia, et pulsu.

PROGNOSIS.

Signa fausta sunt dolores migran-

tes, sensimque cessantes; venter ad tactum minus dolens; alvus clysmatibus respondens; sudores calidi, atque profusi; pulsus plenus, et mollis; urinae turbatae copiosa demissio. Infausta sunt ventris tormina saeva; abdomen tensum, tactumque refugiens; alvus pertinaciter clausa; urinae suppressio; livor circum labia; singultus perpetuus; delirium; subsultus tendinum; convulsiones.

CURA.

Sanguinis missio generalis, et topica; laxantia; enemata emollientia; refrigerantia; abdominis fomenta; semicupium: vesicatoria; diluentia blanda, opiata per anum injecta?

CAP. XV. HEPATITIS.

SYMPTOMATA.

Pyrexia; hypocondrii dextri ardor, tensio, dolor saepe pungens pleuritici instar, saepius obtusus, et hypochondrio presso auctus; dolor ad

ad claviculam, et summum humeri dextri; decubitus in latum sinistrum difficilis; spirandi difficultas sub inspiratione aucta; gravis vigilia, et delirium; tussis fere sicca; anxietas; nausea; vomitus biliosus; alvus plerumque astricta; urina parca, ruberrima; color faciei, oculorumque subflavus; pulsus frequens, fortis, et durus; singultus; aeger in latus affectum facilius plerumque cubat: os et fauces arescunt; lingua, quae crusta plerumque albicat, et cutis itidem arent: sitis urget. Quando afficitur superficies convexa, dolor magis est lancinans; tensio major percipitur, tumor saepe observatur, dyspnoea, singultuque magis violentis. Quando pars concava afficitur; dolor minus pungens est; respiratio magis libera, sed anxietas, nausea et vomitus magis premunt; si inflammatio partem diaphragmati proximam afficit respiratio tussi sicca, et frequenti, difficultate inter inspirandum, et dolore acuto, modo ad claviculam, et summum humeri dextri, modo ad alias thoracis partes vibrato, turbatur.

CAUSAE.

Omnes inflammationem producentes; tubercula scirrhosa; hepatis adhaesiones; vis externa capiti, vel jecoris regioni illata; concretiones biliariae in ductibus biliariis, et vesica fellea; affectus animum subito deprimentes; regiones calidae; potus nimium gelidi; helluatio, ebrietas, febres intermittentes; solis radii.

DIAGNOSIS.

Ab pneumonia dignoscitur dolore minus acuto, et eo ad claviculam, et summum humeri dextri ascendente; dolore pressu aucto; decubitu in latus sinistrum difficili; bilis vomitu; tussi, dyspnoeaque minus violentis; ab splenitide tumoris et doloris situ: ab enteritide doloris torquentis circa umbilicum absentia. A gastritide hepatitis facile secernitur; in illa enim adsunt ardor, et dolor ventriculi, pressu et ingestis aucti, pulsus exilis, durus ac frequens, et debilitas insignis.

PROGNOSIS.

Periculum secundum proclivitatem in suppurationem, vel gangraenam dijudicabitur, quarum appropinquatio signis antea recensitis cognoscitur; haemorrhagiae naribus vel venis haemorroidalibus; sudores copiosi, vel diarrhoea biliosa saepe morbum fauste solvunt. Hepatitidis terminationes similes fere ac in aliis phlegmasiis, resoluiio nimirum, suppuratio, scirrhus, adhaesio, et gangraena esse observantur.

Hepatitidis resolutio aliqua copiosa exinanitione, fellis dejectione, aut vomitione, sanguinis e naribus vel vasis haemorrhoidalibus profluvio, sudore totius corporis tepido, fluido, et uberre, viscida exsudatione e jecoris superficie et sputo interdum copioso, fieri solet. Suppuratio hepatitidis terminus longe frequentior est. Pyrexia gravior, nil viribus imminutis per paucos dies; febricula vespertina; genarum rubor, sudor lentus, alvi profluvium, horrores, mutatio doloris

acuti in obtusum, saepe pulsatilem, et gravativum sunt signa jam peractae suppurationis. Si inflammatio faciei jecinoris convexae insidet, et latius in peritoneum serpit, primum tumor, et postea fluctuatio percipiuntur, ita ut pus a Chirurgo facile eliminari possit. Ubi malum concavam hepatis partem occupat tumor et fluctuatio multo rarius observantur.

CURA.

Sanguinis missio generalis, et topica; epispatica parti affectae; cathartica mitia, et enemata; fomenta; diluentia; refrigerantia, antimonium tartarisatum portiunculis ad nauseam ciendam; regimen antiphlogisticum; morbo in suppurationem abeunte, si exteriora versus protrudatur abscessus, cataplasmata et fomenta sunt utenda. In India Orientali curatur hydrargyro interne, et externe adhibito donec excitetur salivatio. An acidum nitrosum?

CAP. XVI. HEPATITIS CHRONICA.

CHARACTER.

Haec saepe nulla, quibus dignoscatur signa praebet, aliquando tamen eandem adesse suspicari potest ex hepatitidis causis quibusdam praegressis, ex sensu quodam plenitudinis et gravitatis in hypochondrio dextro, ex doloribus plus minusve pungentibus in eadem parte subinde perceptis, ex dolore quodam a presso hypochondrio dextro, vel a decubitu in latus sinistrum percepto, et denique ex pyrexia leviori cum dictis signis subinde infestante.

CURA.

Hydrargyrus interne, et externe est administrandus, donec excitetur lenis salivatio, tonicis et amaris conjunctis, praecipue cinchona, et ferri praeparationibus. Anacidum nitrosum?

CAP. XVII. SPLENITIS.

CHARACTER.

Pyrexia; hypocondrii sinistri tensio, calor, tumor, et dolor pressu auctus absque signis nephritidis.

Facile dignoscetur ab ullo alio morbo signis supradictis; curatur modis sub hepatitide memoratis.

CAP. XVIII. NEPHRITIS.

SYMPTOMATA.

Pyrexia; dolor acutus, pungens, saepius obtusus in regione renis, saepe ureteris iter sequens; mictio frequens urinae vel tenuis decoloris, vel ruberrimae; vomitus bilis variae; ructus assiduus; cruris stupor; testiculi ejusdem lateris retractio, aut dolor.

CAUSAE.

Hanc producunt omnes causae generales inflammationis; diuretica acria;

vulnera et contusiones renum; equitatio diuturna et vehemens; faeces induratae in colo; decubitus in dorso diuturnus; podagra retrocedens, vel atonica; calculi.

DIAGNOSIS.

Ab lumbagine dignoscitur mictione frequenti, dolore ureteris iter sequente, et nequaquam aucto truncum erigendo: ab nephritide calculosa, pyrexia dolorem comitante primo ab insultu.

PROGNOSIS.

Dolores sensim cessantes; urina copiosa et crassa; sudor calidus per totum corpus diffusus; sanguinis fluxus ab vasis haemorrhoidalibus faustum morbi eventum denunciant. Dolor in loco pulsans sternutamento auctus; pyrexia aucta; crebrum mejendi desiderium; dolor subito cessans; singultus; delirium infausta sunt signa.

CURA.

Sanguinis missio generalis, et localis; laxantia lenia, et enemata repetita; demulcentia blanda; rubefacientia; fomenta; semicupium; regimen antiphlogisticum; diaphoretica lenia, e. g. antimonium tartarisatum refracta dosi; pyrexia et dolore multum levatis opiata.

CAP. XIX. HYSTERITIS.

SYMPTOMATA.

Pyrexia; hxpogastrii calor, tensio, tumor et dolor; os uteri tactui dolens; stranguria; tenesmus; vomitus; alvus primo constipata, postea soluta.

PROGNOSIS.

Magna virium prostratio; vultus erubescentia; rigores frequentes, et abdominis tumor infausta sunt symptomata: diaphoresis lenis; lochiorum fluxus; abdomen minus tensum, et lactis secretio faustae sunt notae.

CURA.

Sanguinis missio generalis, et topica; abdominis fomenta; diaphoretica lenia, qualia, antimonium tartarisatum opio conjunctum; laxantia lenissima, diluentia blanda, diaeta blanda et nutriens.

CAP. XX. CYSTITIS.

SYMPTOMATA.

Pyrexia; dolor assiduus, ardens, pungens in loco vesicae; tumor; mictio frequens dolorifica, vel ischuria; vomitus; tenesmus.

CAUSAE.

Omnes inflammationem producentes; calculus; vicinorum inflammatio etc.

CURA.

Medendi ratio eadem est in hac, ut in nephritide; diluentibus parce haustis.

CAP. XXI. RHEUMATISMUS.

SYMPTOMATA.

Pyrexia; dolores acuti, lancinantes circa articulos, musculorum tractum sequentes, frequenter migrantes, genua et reliquos majores potius quam pedum vel manuum articulos, infestantes calore externo, motuve aucti; partis affectae tumor, rubor et tensio; lingua admodum sicca colorem albidum induit, calor per totum corpus fusus, sitis, inquietudo, anxietas in praecordiis; urina ruberrima; alvus constipata; pulsus frequens, plenus atque durus; sanguis detractus crustam coriaceam exhibens; nocte adventante ingravescunt omnia symptomata.

CAUSAE.

Plethora; coeli subitae mutationes; frigus corpori calefacto admotum: ver et autumnus; roborantium usus longus ac nimius; diaeta plena, et lauta; somnus immodicus; menses;

sudor, vel halitus repressi, evacuationes periodicae suppressae: causa proxima est membranarum et expansionum aponeuroticarum, tendinum inflammatio.

DIAGNOSIS.

Ab arthridite dignoscetur dolore musculorum tractum sequente, et nulla ventriculi affectione antecedente. A syphilide facillime dignoscitur; dolores in syphilide media et durissima ossa infestant; dum in rheumatismo acuto ossa extrema, vel articulos occupant, et musculorum tractum sequuntur, ut saepe tactu asperantur, quod nunquam in syphilide observatur. Si vero bubones, ulcera tonsillarum, aut cutis, praecipue si maculae cuprei coloris ad capillitii marginem, dolores antecedunt, aut comitantur, vel subsequuntur facile de eorum origine judicari potest.

Signa scorbuti propria hunc morbum a rheumatismo clare separant; in scorbuto signa debilitatis, et torporis adsunt, pulsus abnormis et

debilis, gingivae spongiosae, et mollès evadentes sanguinem tactu levissimo profundunt, et maculae diversi coloris, plerumque lividae in variis cutis partibus, et ad pilorum radices superveniunt.

PROGNOSIS.

In genere fauste terminatur sudore copioso, et universali; urina sedimentum lateritium deponente; diarrhoea; haemorrhagia, vel eruptione cutanea.

CURA.

Regimen antiphlogisticum; missio sanguinis generalis, et topica; cathartica mitia, et enemata; refrigerantia praecipue sales medii; diluentia, diaphoretica, qualia antimonium tartarisatum refracta dosi; aqua ammoniae acetatae, et pulvis ipecacuanhae compositus; rubefacientia et dolori fixo epispastica; an cinchona? venaesectio nec ultra justos limites est instituenda nam tardam efficit convalescentiam.

CAP. XXII. RHEUMATISMUS CHRONICUS.

CHARACTER.

Post rheumatismum, nisum violentum, vel subluxationem dolores artuum, vel musculorum, sub motu praesertim aucti, plus minusve fugaces, calore lecti, vel alio externo levati; artus debiles, pallidi, rigidi, facile et saepe frigescentes; pyrexia nulla; tumor plerumque nullus.

CAUSAE.

Rheumatismus acutus prior, et plurimae causae rheumatismum acutum producentes. Causa proxima est atonia, rigiditas et contractio fibrarum muscularium, et vasorum extremorum.

CURA.

Stimulantia interna, qualia, oleum terebinthinae, gummi guaiacum, raphanus rusticanus, et sinapi; tonica praecipue cinchona: stimulantia externa; frictio; electricitas; exercita-

tio; balneum calidum; calor externus; rubefacientia; epispastica; diaphoretica ut pulvis ipecacuanhae compositus; opium et calomelas, singulorum granum unum per decem vesperas: hydrargirus ad salivationem tamen non excitandam.

CAP. XXIII. PODAGRA.

SYMPTOMATA.

Morbus haereditarius, oriens sine causa externa evidente, sed praeeunte plerumque ventriculi affectione insolita; hora secunda post mediam noctem plerumque invadens cum pollicis pedis vel articuli dolore, quandoque vero calcanei aut tali, ossium luxationem referente, cum sensu quasi aquae tantum non frigidae parti affectae affusae; mox sequuntur rigor, horror, et pyrexia, dolor autem intenditur (rigore atque horrore sensim recedentibus) donec tandem sub noctem sequentem ad apicem pervenerit; tunc gradatim

cessat, et aeger leni madore perfusus somno concedit, a quo evigilans partem affectam tumore et rubore occupatam cernit; per dies plures febris, dolorque die advesperascente redeunt, levantur autem sub galli cantu; appetitus prostratus, totius corporis sub vesperam rigor, gravitas, et sensatio molesta paroxysmum excipit pedis affecti pruritus vix ferendus cum cuticulae desquamatione; morbo jam discusso aeger per longum tempus valetudine secunda fruitur.

CAUSAE.

Causae praedisponentes sunt labes haereditaria; plethora: vitae acumen, venus immodica: causae occasionales sunt usus cibi animalis, et conditorum immodicus; vinum, aliique liquores spirituosi nimis liberaliter adhibiti; studium nimium; vita sedentaria ignava; evacuationes suppressae; caput magnum; vigilia diuturnior; exercitatio violenta praecipue ambulatio; frigus extremis inferioribus applicatum.

DIAGNOSIS.

Ab rheumatismo cognoscitur dolore minores articulos aggrediente, et ibi manente; si quando transfertur ex uno pedis pollice, et alterum aggreditur; partis laborantis tumore et rubore; ventriculi affectione antecedente.

PROGNOSIS.

Hoc malum raro periculum adfert, ni ventriculus, caput et partes vitae inservientes afficiantur.

CURA.

Venaesectio generalis plerumque obest, parti affectae hirudines aliquando prodesse possunt, sed optima remedia sunt lanula, et patientia, cibo animali, et liquoribus omnigenis spirituosis abstinentia, ni vitae cursus, vel atoniae signa aliter postulent: si tumor, rigorque post paroxysmum permaneant, strigilis assidue est utenda. In intervallis ab omnigenis liquoribus fermentatis abstinentia; exerci-

tatio modica praecipue ambulatio vel equitatio; cathartica ex aloe, rhabarbaro, sapone, et similibus parata ad alvum astrictam praeveniendam; tonica, qualia cinchona, quassia, et ferri praeparationes, et sales alchalini: symptomatum violentia imminuta, opiata.

CAP. XXIV. PODAGRA ATONICA.

SYMPTOMATA.

Podagra atonica cum ventriculi vel alius partis internae atonia, et vel sine expectata aut solita artuum inflammatione, vel cum doloribus artuum lenibus tantum, et fugacibus, et cum dyspepsia, vel aliis atoniae symptomatibus subito saepe alternantibus; alvo modo astricta, modo soluta cum doloribus colicis; nausea, vomitu, ructu, doloribus in regione ventriculi, cibi apetitu penitus amisso, moestitia, animique dejectione; thoracis visceribus nonnunquam affectis cordis palpitationem, syncopen et

asthma producentibus: capite quoque affecto cephalalgia, vertigo, apoplectici et paralytici affectus producuntur.

CURA.

Evitatio studiosa causarum omnium, quae corpus debilitant; exercitatio modica, balneum frigidum, si corpus sub ejus usu potenter stimuletur; cibi animalis, vini minime acescentis, vel spiritus ardentis aqua commisti modicus usus; tonica, et cathartica modo memorata sunt utenda. Dyspepsiae signa emeticis mitissimis sunt sublevanda, fontanellas inseri, et frigus evitari opus est.

CAP. XXV. PODAGRA RETROCEDENS.

SYMPTOMATA.

Inflammatio ad articulos more solito se prodit, sed ad doloris eundem gradum non ascendit, nec tempus assuetum perstat, nec sensim

decedit, sed repente cessat, excipiente partis internae cujusdam affectu molesto: inter partes internas, nulla frequentius afficitur, quam ventriculus, unde anxietas, aegritudo magna, ventriculique dolores accerrimi; vomitus, aut dolor vehemens, frigorisque sensus oriuntur: cor nonnunquam afficitur, unde syncope, et palpitatio: interdum pulmones, unde asthma: quandoque caput, unde apoplexia, et paralysis.

CURA.

Si ventriculum afficiat, protinus sucurrendum est vino generoso liberaliter dato, et aromatibus calefacto, si non satis valida sunt spiritus ardentes, aether, spiritus ammoniae succinatus et similia solent usurpari: ubi morbi impetus non valde vehemens est, tinctura assae foetidae, alkali volatile, moschus, confectio opiata etc.: si comitetur vomitus sub initio vino calido primum aqua commisto, dein mero promovendus est, postea opiata: si comitetur diar-

rhoea, jusculum tenue, postea opiata; si pulmones occupet opiata, antispasmodica, epispastica: quando caput impetit, remedia verisimillima sunt epispastica capiti, extremisque partibus; crurum cum sinapeos pulvere frictio; eodem tempore aromata, alkali volatile, et similia dari possunt.

CAP. XXVI. PODAGRA ABERRANS.

CHARACTER.

Partis internae inflammatio, vel non praegressa, vel praegressa, et subito recedens artuum inflammatio.

CURA.

In tali casu oportet morbum venaesectione, caeterisque remediis, quae idiopathicae ejusdem partis inflammationi conveniunt, tractari.

ORDO III. EXANTHEMATA:

CHARACTER.

Morbi contagiosi, semel tantum in decursu vitae aliquem afficientes; cum febre incipientes; definito tempore apparent phlogoses, saepe plures, exiguae per cutem sparsae.

CAP. I. VARIOLAE BENIGNAE.

SYMPTOMATA.

Circa meridiem rigore, horrore atque languore invadunt, quos excipiunt calor, dolor capitis, dorsi et epigastrii (praecipue digito premente) nausea, vomitus et somnolentia, adveniente eruptione infantes nonnunquam convulsionibus afficiuntur; tertio plerumque die pustulae quaedam discretae erumpunt primo in facie et dein in totum corpus; symptomata tunc levantur, et quinto die, eruptione finita, cessant omnino; pustulae indies conicae crescunt primo

subalbidae, tum flavae evadunt, interstitia valde rubescunt: intumescit facies, et oculi nonnunquam clauduntur, circa diem undecimum magnitudinem summam attingunt et in crustas abeunt; faciei tumor subsidet, manus, pedesque exinde tumescunt. Quando pustulae non admodum paucae sunt, deglutiendi difficultas, raucedo, et salivatio circa diem sextum vel septimum superveniunt, et febris decimo plerumque die iterum apparet; sed haec omnia symptomata, cum faciei tumor subsidet, et pustulae arescunt, abeunt omnino.

CAUSA.

Contagium specificum.

DIAGNOSIS.

Dolor epigastrio presso, et alia signa variolas ab aliis morbis dignoscent, et praecipue si epidemice regnent.

CURA.

Regimen antiphlogisticum stricte est

adhibendum praecipue, aer frigidus et purus libere est admittendus; cathartica mercurialia ante diem quintum sunt administranda; aqua frigida, et diluentia refrigerantia acidis grata reddita libere; crurum fotus: si urgeat diathesis phlogistica venaesectio et postea vomitorium: si accedant convulsiones, opiata: si eruptione finita urgeat pyrexia, cathartica lenia, et antimonii praeparationes ad nauseam movendam: si fauces multum tumidae sint, epispastica collo et gargarismata; si magna sit debilitas cinchona, vinum: post diem quintum opiata semel vel bis in die.

CAP. II. VARIOLAE MALIGNAE.

SYMPTOMATA.

In his pyrexia vehemens, vomitusque plerumque perpetuus ante eruptionem urgent, pulsus frequens, debelis, contractus, et convulsiones nonnunquam violentae comitantur; Diarrhoea nonnunquam eruptionem praecedit, et ad diem unum, alter-

umve post illam protrahitur; die plerumque secundo pustulae numerosae, circumscriptione parum regulares, pallidae, minime elevatae, et in vesiculas coeuntes sese ostendunt, symptomata post eruptionem praeter vomitum omnia manent, in morbi progressu ingravescunt symptomata febrilia, et delirium, vel coma supervenit; facies immodice tumet, deglutiendi difficultas, faucium molestia, et salivatio maxime urgent; in infantibus diarrhoea salivationis vicem praestat; pustulae in maturationem tendentes planae fiunt, et flaccidae, quarum acumina saepe cavantur; punctaque nigra videntur, in suppurationem veram nunquam procedunt, sed humorem effundunt, et in crustas fuscas, vel nigras abeunt, foveolis in cute relictis; erysipelas eruptionem saepe praecedit, vel comitatur; in morbo violento petechiae, urina sanguine tincta, et haemorrhagiae frequenter videntur.

PROGNOSIS.

Dolor lateris, vel ventriculi acutus post eruptionem; pustulae valde confluentes super faciem, et thoracem: deglutiendi maxima difficultas; delirium; petechiae; magna virium prostratio, haemorrhagiae, et alia putredinis signa infaustae sunt notae.

CURA.

Vires cinchona, vino, opio cardiacis, et diaeta nutriente sunt sustentandae, et epispastica, aliaque remedia typho idonea libere sunt adhibenda: an ante pustularum eruptionem si cutis sit praeter naturam calida cum aliis morbi violenti symptomatibus, aquae frigidae corpori nudato affusio?

CAP. III. VARICELLA.

CHARACTER.

Pustulae post brevem febriculam erumpentes in pustulas variolae similes, sed vix in suppurationem eun-

tes, post paucos dies in squamulas, nulla cicatrice plerumque relicta, desinentes.

DIAGNOSIS.

Ab variolis dignoscitur pyrexia miti, eruptione primo in tergo comparente, et quarto, vel quinto die in squamulas abeunte.

CURA.

Hic morbus periculi expers raro medentis opera indiget; desquamatione finita catharsis lenis est propinanda.

CAP. IV RUBEOLA.

SYMPTOMATA.

Hunc morbum antecedunt pyrexia, rigor, calorque alterni, anorexia, nausea, vomitus, saepe diarrhoea; ab initio tussis plerumque sicca, raucedo, dyspnoea, sternutatio, capitis, oculorum gravedo, somnolentia continua, stillicidum humoris acris ex ocu-

lis cum tumore, ardore et rubore palpebrarum, et coryza comitantur; eruptionem protinus praecedunt anxietas, praecordiorum oppressio, et pruritus faciei molestus, quarto plerumque die primum in facie papulae exiguae, rubrae, morsus pulicum referentes gradatim coeuntes vix supra cutem eminentes comparent, dein in corpus totum sese diffundunt post sex dies in squamulas furfuraceas minimas abeuntes primum in facie, dein in reliquo corpore sic ut undecimo circiter die omnia terminentur. Quandoque memorata symptomata, (praeter vomitionem) eruptione ad finem perducta, non levantur, sed per totum morbi cursum manent, et desquamatione inclinata, ingravescunt pyrexia, dyspnoea, tussis, somnolentia aliaque, et urget plerumque diarrhoea.

CAUSA.

Contagium specificum.

DIAGNOSIS.

Sternutatio; coryza; humoris ex oculis stillicidium; tussis, et dyspnoea hunc morbum ab omni alio discernunt.

PROGNOSIS.

Signa fausta sunt pyrexia, dyspnoeaque mitis; eruptio mature apparens; diarrhoea lenis; diaphoresis modica; expectoratio libera, et copiosa: infausta sunt vomitus post eruptionem perseverans; pneumonia diarrhoea symptomatica stipata; lassitudo magna; dolores graves, fixi eruptionem antecedentes; dolor capitis, et oculorum permanens; petechiae; papulae subito retrocedentes, praesertim si hisce succedat pneumonia, cynanche, vel delirium.

CURA.

Sanguinis missio generalis, vel localis secundum pyrexiae, tussis, et dyspnoeae violentiam, sed raro ante desquamationem postulatur; cathar-

tica, qualia soda phosphorata, tartari crystalli, senna, tamarindi etc.; enemata laxantia; diaphoretica lenia, e. g. antimonium tartarisatum tali dosi ut nauseam moveat; sales medii; diluentia tepida; demulcentia blanda; expectorantia mitia; pediluvia; epispastica lateri, et inter scapulas; si non urgeat diathesis phlogistica, opiata: morbo finito cathartica repetita: si superveniant pneumoniae signa, venaesectio, aliaque remedia ei aptata: si putredinis. signa sese ostendant cinchona, vinum, confectio aromatica etc. libere propinanda.

CAP. V. SCARLATINA.

SYMPTOMATA.

Ineunte hieme plerumque se ostendit cum frigore febrili et aliis synochae signis; quarto morbi die facies aliquantum tumet; simul in cute passim comparet rubor floridus, maculis amplis, tandem coalescen-

tibus, post tres dies in squamulas furfuraceas abiens, superveniente dein saepe anasarca, cito plerumque decedente.

CURA.

Regimen antiphlogisticum; frigore, et calore ex aequo evitatis: desquamatione absoluta alvi purgatio; si in infantibus superveniant convulsiones vel coma, epispastica, opiata.

CAP. VI. SCARLATINA ANGINOSA.

SYMPTOMATA.

Lassitudo inusitata, animi dejectio, cephalalgia; gutturis angustia; musculorum cervicis rigiditas; horror; rigor, aliaque pyrexiae signa sese ostendunt; secundo die deglutiendi difficultas, anorexia, nausea saepe, et vomitus superveniunt; respiratio fit crebra, suspiriis interrupta; anhelitus est calidus, atque urens; cutis arida, calida, pungens, et inquietudo magna vexant; pulsus frequens, parvus, debilis; alvus nec astricta, nec soluta; tonsillae tument, rubent, et

nonnunquam crustis albidis obducuntur; tertio plerumque die rubor floridus pressu evanescens, sed cito rediens in corpus totum comparet; cutis levis est, et tumida, nonnunquam maculae latae, lividae, paucae circa pectus sese ostendunt; post tres dies cutis desquamatio plerumque accedit, superveniente dein saepe anasarca.

CAUSA.

Contagium.

DIAGNOSIS.

Ab morbillis distinguitur tussis, coryzae, epiphorae et sternutationis absentia: ab variolis dolore epigastrio presso absente.

PROGNOSIS.

Delirium; oculi inflammati, et splendidi; efflorescentia cito apparens; diarrhoea infausta sunt symptomata.

CURA.

Obest plerumque sanguinis missio;

emetica repetita summo cum fructu adhibentur; cardiaca, e. g. contrayerva, mistura camphorata etc., diuretica ut kali pp. ammonia praeparata: gargarismata: diaphoretica praecipue antimonium tartarisatum refracta dosi ad nauseam movendam, pediluvia; balneum tepidum; regimen antiphlogisticum; postea cinchona, ferri praeparationes: si permanserit debilitas cum comate, epispastica: ad anasarcam scilla, calomelas, sales alkalini, digitalis; et ea affectione amota, tonica, ut cinchona, vinum, ferri praeparationes, diaeta nutriens, et exercitatio; an aquae frigidae corpori nudato affusio?

CAP. VII. PESTIS.

SYMPTOMATA.

Eodem plerumque modo quo typhus gravior incipit; paroxysmi gravius aegrum adoriuntur quam in febre continua contingit; ingens partium internarum excipit calor; aeger tor-

pedine quadam, mentis stupore, aurium tinnitu, capitis gravedine ebrii instar afficitur: vultus horrore plenus, oculi rubri, vagi, atque prominentes, capitis dolor immanis, vigiliae, delirium et interdum coma comitantur; ingens supervenit virium prostratio, animi dejectio, et sollicitudo; praecordia oppressa, respiratio difficilis, nausea perpetua, atque vomitus biliosus, dejectiones biliosae, foetidae, miserum torquent: pulsus frequens, debilis, abnormis saepe tamen magis durus, et plenus evadit, sitis immodica est; lingua plerumque albida, haud raro nigra, urina pallida, et cruda, vel rubra et turbida; aut citius aut serius bubones (partis pruritu praecedente), vibices, carbunculi, atque petechiae comparent, et aeger syncope, tendinum subsultu, et convulsionibus tentatur.

CAUSA.

Contagium.

PROGNOSIS.

Signa fausta sunt aegri vires haud multum depressae; lenis et universus sudor cum pulsu valido, et regulari anxietatem, nauseam, et vomitum tollens; bubonum et carbunculorum eruptio morbi levamine comitata. Infausta sunt calor immodice intensus; sudores profusi corpus debilitantes; petechiae nigrae, latae cito conspicuae; magna, et subita virium prostratio.

CURA.

Venaesectio caute est celebranda; vomitoria ad vomitionem ciendam; diluentia, refrigerantia; regimen antiphlogisticum; mundities summa, et cubiculi perpetua ventilatio; cinchona, vinum, et alia typho graviori idonea; aqua frigida libere est bibenda, corporis totius cum oleo olivae frictio; an aquae frigidae affusio? an acidi nitrici fumigationes in cubiculo?

CAP. VIII. ERYSIPELAS.

SYMPTOMATA.

Pyrexia, somnolentia delirio vel comate, stipata; pulsus frequens, plenus est, et durus; secundo, tertiove die comparet eruptio coloris rubicundi, pressione evanescens, ambitu inaequalis, serpens, faciem collumque operiens; tumor evidens, palpebras nonnunquam occludens, dolor urens, in cuticulae squamulas, phlyctenas vel vesiculas abiens: faciei inflammatione apparente, pyrexia non semper remissionem patitur; sed saepe cum inflammatione ingravescit, et dies octo, vel decem durat; palpebrae nonnunquam in suppurationem tendunt, comate, et delirio ingravescentibus, aeger die septimo, nono, vel undecimo mortalitatem explet.

CAUSAE.

Sensilitas, et irritabilitas auctae; frigus, acria aliena applicata; evacua-

tiones solitae suppressae ; erysipelatis priores insultus.

DIAGNOSIS.

Ab scarlatina anginosa, faucium, tonsillarumque dolore, rubore, et tumore dignoscitur.

PROGNOSIS.

Pyrexia vehemens; coma vel delirium perpetuum infausta sunt signa; sine crisi evidente fauste terminatur morbus.

CURA.

Sanguinis missio si adsit diathesis phlogistica; emetica ad vomitionem nauseamque ciendam; regimen antiphlogisticum, diluentia; applicationes topicae, e. g. avenacea farina, amylum, folia brassicae etc.: si delirium, vel stupor urgeat, capiti fomenta et epispastica: si putredinis sint symptomata, vinum, opium, cinchona; caput erectum est tenendum: an moschus, et ammonia praeparata largis dosibus si timenda sit gangraena?

CAP. IX. MILIARIA.

SYMPTOMATA.

Synochus: dolor plerumque pectoris; anxietas; suspiratio frequens; sudor olidus; punctiones cutis; incerto morbi die erumpunt papulae rubrae, exiguae, milii seminis magnitudine, per totam cutem praeter faciem crebrae, quarum apices, post unum, vel alterum diem pustulas minimas, albas, brevi manentes, in squamulas abeuntes, ostendunt.

CAUSAE.

Debilitas; regimen calidum; puerperium.

DIAGNOSIS.

Ab omnibus aliis exanthematibus sudore olido dignoscetur.

PROGNOSIS.

Petechiae inter papulas erumpentes; magna debilitas vel putredinis signa; eruptio retrocedens, delirio

vel comate superveniente infausta sunt signa.

CURA.

Regimen antiphlogisticum praecipue aeris frigidi libera admissio; si debilitas, coma, vel putredinis signa concomitantur, cinchona, vinum, opium, et epispastica, si adsit diathesis phlogistica venaesectio etc.

CAP. X. URTICARIA.

CHARACTER.

Die secundo rubores maculosi, urticarum puncturas referentes interdiu fere evanescentes, vespere cum febre redeuntes, et post paucos dies in squamulas minutissimas abeuntes.

CURA.

Regimen antiphlogisticum; medicamentis vix unquam indiget; post desquamationem alvi lenis purgatio.

CAP. XI. PEMPHIGUS.

SYMPTOMATA.

Pyrexia : primo, secundo, tertiove morbi die in variis partibus internis et externis pruritu praecedente, erumpunt vesiculae humore subflavo plenae, avellanae magnitudine, tres quatuorve dies manentes, et tandem ichorem tenuem effundentes.

CURA.

Primae viae vomitorio, et alvi purgatione sunt evacuandae; postea tonica, cardiaca, antiseptica; gargarismata.

CAP. XII. APHTHAE.

CHARACTER.

Lingua tumidiuscula, linguae, et faucium color purpurascens; escharae in faucibus, et ad linguae margines primum comparentes os internum totum, nonnunquam etiam canalem

alimentarium occupantes, albidae, aliquando discretae, saepe coalescentes, abrasae cito renascentes, et incerto tempore manentes.

CURA.

Absorbentia; laxantia mitia; emetica lenia nonnunquam prosunt; applicationes topicae, quales, boracis scrupuli duo aut drachma ad mellis unciam, cujus pauxillum penicillo frequenter utendum: morbo ingravescente, cardiaca; cinchona; opiata; epispastica.

ORDO IV. HAEMORRHAGIAE.

CHARACTER.

Pyrexia cum profusione sanguinis absque vi externa; sanguis missus ut in phlegmasiis apparet.

CAP. I HAEMORRAGIA.

SYMPTOMATA.

Plura vel pauciora e signis sequentibus saepissime sanguinis profluvium antecedunt: plenitudo, tensio, ardor vel gravitas partis ipsius, vel ejus vicinae, frigoris sensus modo levis, modo gravis accedit, eum concomitantur plus minusve horror et rigor, nonnunquam nausea et vomitus; haec signa sensim decedunt, et calor praeter naturam auctus excipit, pulsus fit frequens, citatus, plenus, validus, atque durus, et sanguis prorumpit; sanguis missus ut in phlegmasiis apparet.

CAUSAE.

Plethora universalis; evacuationes solitae imminutae, vel suppressae; conformatio partium prava; animi pathemata violenta; calor externus, exercitatio violenta; ligaturae; omnia quae circuitionem sanguinis accelerant; frigus externe admotum.

CURA.

Ragimen antiphlogisticum stricte est administrandum, calor externus praecipue est evitandus; refrigerantia praecipue acida, nitrum et infusum rosae; potus frigidi; sanguinis missio; emetica, epispastica, astringentia praecipue alumen, cathecu, frigus externum: si diathesis phlogistica fuerit sublata, opiata: Reditus ejus est praecavendus diaeta parciore, minusque nutriente, exercitatione modica praecipue gestatione, equitatione, navigatione, alvi leni purgatione, caloris externi et causarum remotarum evitatione, aequanimitate.

CAP. II. EPISTAXIS.

CHARACTER.

Capitis dolor, vel gravitas, faciei rubor, narium pruritus, sanguinis profusio e naribus.

CURA.

Quando non crisin indicat, est cohibenda corporis, capitisque situ erecto, narium pressione, capitis immersione in aqua frigida, sale muriatico in ea soluto; linteolis polline vel alumine sparsis, et in nares ingestis, irritationis omnis evitatione: reditui ejus occurritur fontanellis et modis modo memoratis.

CAP. III. HAEMOPTYSIS.

CHARACTER.

Genarum rubor; molestiae, aut doloris, et aliquando caloris in pectore, praecipue sub sterno sensu; in ore sălis sapor; dyspnoea; faucium titillatio; tussis, aut tussicula sanguinem floridum, saepe spumosum rejiciens.

CAUSAE.

Causae praedisponentes sunt certa aetas, nempe inter decimum sextum et trigesimum quintum annum; tem-

peramentum sanguineum; sensibilitas nimia; excretionum consuetarum suppressio; haemorrhagiae priores; labes haereditaria quae collo longo, procera statura, thorace plano et angusto, scapulis depressis notatur et omnes causae remotae haemorrhagiae.

DIAGNOSIS.

Sanguinis profluvium ab faucibus tussi nulla comitatur: haematemesis, vomitu sanguinis nigri alimentis commisti dignoscetur, tussi nulla comitante.

PROGNOSIS.

Prognosis magis fausta, si, haemoptysi cessante, nullus thoracis dolor, dyspnoea vel tussis permaneat: vel si ab evacuatione suppressa vel vi externa sine causis praedisponentibus oriatur.

CURA.

Regimen antiphlogisticum sedulo est usurpandum; venaesectio secundum symptomatum violentiam repe-

tita; cathartica refrigerantia; epispastica, vomitoria lenia; cochleare natri muriati; astringentia; corporis, mentisque quies, et alia pro haemorrhagiis modo memorata: an postea cinchona, acidum vitriolicum, et opium?

CAP. IV. PHTHISIS.

SYMPTOMATA.

Plura vel pauciora signa modo memoranda phthisin saepe antecedunt; pyrexia lenis exercitatione minime aucta, manuum volae ardentes, et madoris expertes praesertim die advesperascente, oculi post somnum humidi: urina aucta, cutis arida pedum, paecipue aurora adventante; genarum erubescentia; raucedo; dolor pectoris levis, vel acutus; dolor lateris fixus vel dolor lateris utriusque lancinans; cephalalgia; animi deliquia crebra; appetitus defectus; exercitationi vel motui inaptitudo universa; tunc symptomata morbum

certum notantia superveniunt, nempe tussis sicca plus minusve violenta levissimis causis exacerbata; raucedo; praecordiorum gravitas, et constrictionis sensus praesertim post motum, in unum magis quam in alterum latus decumbendi difficultas et respiratio leviter molesta; pulsus ab initio frequens, plenus, atque durus, respiratio multo citatior quam in salute evadit, costis elevatis, et sono suspirationem referente perficitur, tussis vespere adventante ingravescit sensim, per noctem aegrum vexat, et muci, posteaque puris expectoratio accedit; haec signa lateris, et thoracis doloribus erraticis, lassitudine et animi asperitate stipantur, cibi appetitus imminuitur, et vomitus saepe post pastum obvenit: Jamque tabescit corpus, sputa copiosiora, purulenta, colore variantia, albentia, flaventia, viridentia nonnunquam sanguine striata cum sapore quasi materiae putrescentis, rejiciuntur, et hectica febris supervenit, cuius exacerbationes bis intra viginti quatuor

horas; una obscurior meridie circiter, altera sub noctem, praeeunte plerumque languoris, frigorisque sensu, accedunt: hae accessiones per aliquot horas, calore et siti auctis, tussi magis molesta et sputo minus libero perstant, mane sudores plus minusve profusi corpus magnopere infirmantes erumpunt, urina sedimentum leve furfuraceum pinguedine saepe supernatante deponit, et omnia signa aliquid levaminis recipiunt, cute solummodo arida manente; lingua, faucesque quasi leviter inflammatae rubent, aut aphthis obducuntur; pallor cadaverosus totum vultum praeter exiguum circumscriptum genarum spatium occupat; morbo procedente tunica adnata margaritarum colorem refert; diarrhoea colliquans cum sudoribus vices alternans, pedes oedematosi, capilli decidentes, ungues adunci, elata praecordia summam virium defectionem demonstrant, et mors amica scenam claudit.

CAUSAE.

Causae praedisponentes sunt labes haereditaria; conformatio thoracis prava, cervix longa, humeri elati; thorax angustus, temperamentum sanguineum, scrophula; sensibilitas nimia; rubeola; eruptiones retropulsae; evacuationes immodicae; nimia sanguinis oxygenatio; extranea in pulmones accepta: Causae occasionales sunt haemoptysis, catarrhus, asthma, pnenmonia, tubercula; contagium?

PROGNOSIS.

In phthisi incipiente anceps est prognosis, ex febris hecticae violentia, debilitate; sputi natura, aliisque signis plus minusve violentis eventus. judicium est trahendum.

CURA.

Sanguinis missio secundum aegri vires in primo stadio; diaeta ex lacte vel vegetabilibus confecta; emetica; regimen antiphlogisticum; epispastica; setacea; nitrum in dosi decem vel

quindecim granorum; ambulatio in aere frigido et sicco: in stadio secundo diaeta cardiaca stimulans praecipue ex piscibus testaceis; digitalis; exercitatio; praecipue navigatio, equitatio; clymatis mutatio; locorum arctorum evitatio etc. aetheris vitriolici, et cicutae vaporis inhalatio; in stadio tertio balsama naturalia, acida mineralia, aqua mephitica vel seltzerana, opiata, et alia supra recensita: an cinchona?

CAP. V. HAEMORRHOIS.

SYMPTOMATA.

Capitis gravitas, vel dolor; vertigo, lumborum, anique dolor; circa anum tubercula livida dolentia, e quibus plerumque profluit sanguis, qui aliquando etiam, nullo tumore apparente, ex ano stillat, alvus plerumque astricta, pyrexia.

CAUSAE.

Aetas provecta; plethora; alvi du-

rities; cibus et potus immodice sumpti prolapsus ani; usus purgantium immodicus; quaecumque reditum sanguinis venosi impediunt; recti relaxatio.

CURA.

Si dolor sit immanis, et partes multum tumefactae, hirudines parti affectae, sunt admovendae, et fomenta sunt utenda: alvus astricta laxantibus amovenda, quorum optima sunt flores sulphuris; oleum e seminibus ricini, tartari crystalli, balsamum copaivae, electuarium sennae, et similia; astringentia externa, qualia galla, cortex quercus, frigida lavatio; astringentia interna: si ab ani prolapsu ortum traherent, rectum quam primum in suum locum est restituendum, reditui ejus occurrendum remediis causae ejus idoneis: plethora est amovenda modis sub haemorrhagia memoratis, et causae remotae sunt evitandae.

CAP. VI. MENORRHAGIA.

SYMPTOMATA.

Dorsi, lumborum, ventris, parturientium instar, dolores; menstruorum copiosior, vel sanguinis e vagina praeter ordinem fluxus, pyrexia, dyspnoea, capitisque dolore comitatus, systema totum infirmans.

CAUSAE.

Plethora, liquores spirituosi, victus lautior, exercitium nimium; ictus abdomini inferiori illati, ejusve contusiones; nisus violenti; animi pathemata violenta; systematis laxitas, et debilitas; venus immodica; abortus crebior, partus difficilis; alvi durities; frigus pedibus admotum; theae usus immoderatior. Causa proxima est uteri vasorum aucta actio, eorum laxitas, et ruptura.

PROGNOSIS.

Copia sanguinis larga subito effusa; sudores frigidi et convulsiones ma-

gnum periculum imminere indicant.

CURA.

Si symptomata adsint phlogistica, venaesectio, regimen antiphlogisticum, praecipue corporis, mentisque quies, et caloris evitatio; diaeta parca; laxantia lenissima; enemata; refrigerantia; lectus minus mollis foret et stragulis levioribus opertus; astringentia interna, et cerussa acetata, alumen, kino, catechu, cinchona, infusum rosae: externa, ut lintea aqua gelida, et aceto, vel quercus decocto forti madefacta pudendis, et dorso applicanda: sedativa astringentibus conjuncta; abdomini epispastica. In intervallis causae remotae sunt evitandae, et tonica, qualia cinchona, ferri praeparationes, exercitatio modica, et balneum frigidum sunt adhibenda.

CAP. VII. LEUCORRHOEA.

SYMPTOMATA.

Materiei colore variantis e vagina, sine uteri topica affectione fluxus coxarum et dorsi dolore continuo stipatus, menorrhagia conjunctus, vel mox secutus, systema totum, praesertim ventriculi functiones debilitatae, pyrexia, dyspnoea, et palpebrarum tumore nonnunquam concomitantibus.

CAUSAE.

Causae sunt partus frequens sine infantis lactatione, partus difficiles; menorrhagia, et omnnes causae eam producentes.

CURA.

Astringentia, qualia haematoxylum et alia supra recensita; injectiones astringentes in vaginam immissae; stimulantia, ut cantharides, terebinthina, balsamum copaive etc.: tonica, praecipue cinchona, ferri praeparationes, zincum vitriolatum, et

balneum frigidum : rhabarbari pauca grana cum opii grano uno omni nocte per plures menses ; emplastrum picis burgundicae compositum lumbis admovere , et indusium balneum inducere convenit.

CAP. VIII. AMENORRHOEA.

SYMPTOMATA.

Dyspepsia ; cibi desiderium aut imminuitur , vel absurdum est , cutis pallor vel decoloratio ; oculi subsedisse videntur , et circulo livente circumdantur ; labia rubedinem amabilem perdunt ; venae minus plenae apparent; corporis tumor mollis ; asthenia ; respiratio citata praecipue post motum ; lumborum , coxarum, nonnunquam etiam capitis dolor ; palpitatio ; syncope ; menstruorum retentio . Chlorosis Auctorum.

CAUSAE.

Uteri vasorum actio infirmata ab systematis debilitate et laxitate orta.

CURA.

Systematis tonus est restaurandus exercitatione omnigena; balneo frigido; tonicis, praecipue ferri praeparationibus myrrha, kali praeparato, et aromatibus conjunctis; vasorum uteri excitanda est actio catharticis, nempe aloe, calomelano, et similibus, ambulatione, saltatione, frictione, pediluviis, fomentis tepidis regioni hypogastricae, ictu electrico, arteriae iliacae compressione, et praeomnibus nuptiis: an gas oxygenium dilutum?

CAP. IX. SUPRESSIO MENSIUM.

SYMPTOMATA.

Dorsi, lumborumque dolor; dyspepsiae et hysteriae symptomata; alvus astricta; dolores colici; haemorrhagiae ab variis corporis partibus.

CAUSAE.

Uteri vasculorum extremorum spa-

smus, sive rigiditas nimia; atonia, atque debilitas corporis universi.

CURA.

Si adsit plethora, venaesectio, aliter non; uteri vasorum constrictio est amovenda balneo tepido, fomentis regioni pubis admotis; catharticis, opiatis, antispasmodicis; his nihil valentibus medicamenta et alia ad speciem priorem aptata sunt adhibenda: remedia haecce plus auxilii adportabunt, si eo tempore, quo nisus haemorrhagicus impendet, utantur: ad dismenorrhagia opiata, pediluvia, balneum tepidum, et diluentia tepida conducunt.

CAP. X. HAEMATHEMESIS.

CHARACTER.

Sanguinis nigri, grumosi alimentis commisti ex ventriculo vomitu rejectio, doloris, et gravitatis sensu praecedente.

CAUSAE.

Plethora, evacuationes sanguinis suppressae; tumores splenem, vel hepar comprimentes; vis externa.

CURA.

Hic morbus plerumque symptomaticus est; si haemorrhagia sit violenta, et plethora adsit, venaesectio, et alia haemorrhagiis idonea sunt usurpanda: in genere astringentia, et tonica qualia cinchona, ferri praeparationes, et opium conducunt; si ab evacuationibus suppressis oriatur, hae sunt restaurandae; si ab tumoribus splenem vel hepar comprimentibus, hydrargyrus, cicuta, etc.

CAP. XI. MELOENA.

SYMPTOMATA.

Sanguinis coloris nigri, copiosi, et grumosi vomitu rejectio; ventriculi dolor, cordis palpitatio, anxietas nimia; vultus extremus pallor;

summa virium prostratio; animi deliquia continua; extremorum frigiditas; arteriarum ictus parvi, formicantes, et fere extincti. Haec signa post aliquot horas cedunt, tunc arteriarum pulsationes validae ad epigastrium; secretiones alvinae nigrae, vel subnigrae per duos tresve dies; dyspepsiae symptomata.

CAUSAE.

Haemorrhagiae, vel sanguinis evacuationes suppressae; vis externa.

PROGNOSIS.

Nunquam fere lethalis; attamen epigastrii palpitationes, dyspepsiae signa continua, febris continua sanguinis vomitui superveniens, vel si haemorrhagia in intestinis expanditur sine vomitu, tunc gangraena, et magnum vitae periculum sunt timenda.

CURA.

Eadem fere ac in Haemathemesi.

CAP. XII. HAEMATURIA.

CHARACTER.

Plerumque morbus est symptomaticus ab calculo renem lacerante, haemorrhoidibus suppressis, vel sanguine in putredinem vergente oriens.

CURA.

Si ab calculo oriatur, enemata laxantia, regimen antiphlogisticum, demulcentia, et aqua aerata, alkalina sunt utenda: si ab haemorrhoidum suppressione, remedia ei aptata sunt utenda; si a putredine, antiseptica: Linteum in aegri urina immersum colore rubro tingetur.

ORDO. V. PROFLUVIA.

CHARACTER.

Pyrexia cum excretione aucta naturaliter non sanguinea.

CAP. I. CATARRHUS.

SYMPTOMATA.

Pyrexia saepe contagiosa, capitis gravitas, vel dolor, nares farctae aeris aditum impedientes, muci ex glandulis membranae narium, faucium, vel bronchiorum excretio aucta; nonnunquam sternutatio, et oculorum quasi distentio: lachrymarum fluxus, faucium rubedo, calor atque tumor; tracheae asperitas; raucedo; angustiae in thorace sensus; dyspnoea; tussis molesta primo sicca, postea mucum copiose ejiciens.

CAUSAE.

Causae remotae sunt frigus corpori admotum, et nonnunquam contagium: Causa proxima est humorum ad glandulas mucosas narium, faucium, et bronchiorum affluxus auctus statu inflammatorio stipatus.

PROGNOSIS.

Catarrhus maxima ex parte peri-

culi expers, sed in senibus peripneumoniam notham nonnunquam inducit, et in praedispositis phthisin creare videtur.

CURA.

Vix aliud plerumque requiritur, nisi ab cibo animali abstinentia, et diluentia blanda, tepida; sin urgeat diathesis phlogistica, sanguinis missio, regimen antiphlogisticum, laxantia, demulcentia, diaphoretica, ut pulvis ipecacuanhae compositus, vel antimonium tartarisatum ad nauseam solummodo ciendam; expectorantia mitia, et epispastica; diathesi phlogistica imminuta, opiata; oleum naso externo est admovendum.

CAP. II. DYSENTERIA.

SYMPTOMATA.

Pyrexia contagiosa; nausea; vomitus; intestinorum inflatio, tormina gravia, dejectiones parcae, frequentes, mucosae, spumosae, sebaceae,

vel sanguinolentae, et fimbriis membranaceis admixtae, retentis plerumque faecibus alvinis, vel massulis stercoris indurati (scybala appellatis) solummodo comparentibus, tenesmus, aliquando singultus.

CAUSAE.

Causa remota specificum est contagium, et causa proxima esse videtur coli constrictio spasmodica.

PROGNOSIS.

Tenesmus et tormina valde vehementia; dolor subito cessans cum pulsu debili et intermitente; faeces valde foetidae; magna debilitas; petechiae; singultus infausta sunt signa: diaphoresis lenis; dejectiones minus frequentes, et vires parum fractae fausta sunt signa.

CURA.

Venaesectio si urgeat diathesis phlogistica; emetica, et magis poterint si non tantum vomitum, sed alvum quoque moverint; cathartica repetita

praesertim natron vitriolatum, oleum e seminibus ricini, soda phosphorata, etc. et omni nocte post cathartico-rum usum opiata, et prae omnibus pulvis ipecacuanhae compositus; ene-mata larga ex amylo, vel lini semi-nibus parata; demulcentia mucilagi-nosa; fomenta: semicupium; epis-pastica; diaeta ex lacte, et oryza; quando amoveatur diathesis phlogis-tica, tonus intestinorum tonicis, et astringentibus est restaurandus: an calomelas ad salivationem lenem ciendam? an extractum nucis vomi-cae in dosi grani et dimidii tertiis horis? Si sub intermittentis typo compareat febris, cinchona est ad-ministranda.

NEUROSES.

CLASSIS II. NEUROSES.

CHARACTER.

Sensus et motus laesi sine pyrexia idiopathica, et sine morbo locali.

ORDO I. COMATA.

CHARACTER.

Motus voluntarii imminuti cum sopore sive sensuum feriatione.

CAP. I. APOPLEXIA.

CHARACTER.

MOTUS voluntarii fere omnes imminuti cum sopore plus minusve profundo, stertore, faciei tumore, et rubore, superstite motu cordis et

arteriarum; praecedentibus nonnunquam vertigine, capitis dolore, epistaxi, aurium tinnitu, incubo, caligine, vel stupore.

CAUSAE.

Causae praedisponentes sunt aetas senilis; caput magnum, cervix brevis; obesitas immodica; vita sedentaria, ignava, vinum, aliique liquores spirituosi nimis liberaliter adhibiti; evacuationes solitae suppressae, studium nimium: Causae occasionales sunt exercitatio vehemens; pathemata animi violenta; calor externus; compressio colli externa; vis externa, inspiratio plena, et longa, nimia vasorum cerebri distentio, et eorum laceratio; ingestorum copia; helluatio.

DIAGNOSIS.

Ab paralysi, stertore, somno profundo, et motuum omnium voluntariorum imminutione dijudicabitur apoplexia.

PROGNOSIS.

Prognosis fausta vel infausta pro accessionis gravitate dirigenda erit, nonnunquam fauste solvitur morbus haemorrhagia vel diarrhoea.

CURA.

Sanguinis missio generalis nimis libera plerumque nocet, sed cucurbitulae cruentae occipiti admotae maxime conducunt, capitis fomenta, ictus electrici lene per cranium missi; cathartica acria ex colocynthide, aloe, extracto jalapii et similibus parata; enemata acria; vesicatoria capiti, spinae dorsi et extremis; cataplasmata sinapeos; regimen antiphlogisticum; capitis positura erecta: ad reditum ejus praecavendum causae excitantes sunt evitandae, et diaeta minus sit nutriens; a liquoribus spirituosis abstinentia; exercitatio modica; medicamenta leniter alvum subducentia; setacea, vel fontanellae prope caput maxime conducunt: an errhina? an opium, stimulantia?

CAP. II. COMA VIGIL.

CHARACTER.

Impossibilitas tam recte vigilandi quam bene dormiendi: sopor levis, a quo aegri facile excitantur; continuum dormiendi desiderium; sensus hebescunt, et aliquando delirium leve; oculi semper fere clausi; imagines variae menti obversantur insomniis similes; in hoc statu morbus per plures hebdomadas protrahitur, attamen aeger nullo fruitur somno; si per aliquot minuta in verum somnum incidit, statim cum subsultu expergiscitur; inquietudo summa; pulsus parvus, lentus, valdeque debilis, omnium aversatio; potus praefertur, et tamen raro sitiunt aegri.

CAUSAE.

Gravis, et continuus labor tam mentis quam corporis; vermes; infarctus bilis in systemate gastrico; animi pathemata, morsus scolopendriae, et serpentis basilisci.

PROGNOSIS.

Hic morbus semper periculosus est, et eo periculosior quo plura gravia symptomata eum comitantur; si in phrenesim mutatur, malum, et semper cum magno aegri discrimine; si ubi phrenesis adest, superveniunt convulsiones, tunc actum est de aegroto.

CURA.

Si gravis et continuus labor fuerit comatis vigilis causa, nutrientia, optima juscula animalia pro potu et alimento; enemata de lacte et saccharo pluries de die repetita: Si e bilis infarctu oritur, emetica, praecipue ex tartaro stibiato, et ipecacuanha; cathartica, ut senna, tamarindi, sales medii. Diarrhoea artificialis plerumque morbum solvit. Coma verminosum fugatur antheminticis, et remediis, quae vermes necant, vel expellunt. Si coma e morsu animalium venenatorum, sponte sua cedit vel abit in abscessum ad partem

morsu correptam. Si animi pathemata sunt causae, aether, moschus, opium.

CAP. III. CATAPHORA, SIVE COMA SOMNOLENTUM.

SYMPTOMATA.

Somnus profondus absque pyrexia, et delirio; aeger semper dormit; si expergiscitur, oculos aperit, adstantes circumspicit, quaestiones audit, respondet, se movet, mox in somnum delabitur, sopor gravis; oculi accurate clausi; vultus pallidus, pulsus tardus, et valde debilis; membra flaccida; nullam olesta sensatio in respiratione; nullus motus; si fortis irritatio applicetur, expergiscitur, aliquando tamen oculos non aperit; palpebrae valde sunt graves; deglutitio impedita; acriter aegri excitati oblata deglutiunt.

CAUSAE.

Plethora cerebri, haemorragiae habituales suppressae; periodicae evacua-

tiones cohibitae; exanthemata retropulsa; obesitas; ploysarcia; liquorum, et spirituum nimia ingurgitatio; cerebri collapsus; cachexia.

CURA.

Si adest diathesis phlogistica, venaesectio: purgantia: enemata emollientia; diuretica; rubefacentia; vesicatoria prodesse possunt; an digitalis? Si debilitatis signa et morbus auctus sit camphora; ammonia succinata; moschus: aether. Si causa est polysarcia, diaeta vegitabilis; exercitatio; motus.

CAP. IV. CARUS.

SYMPTOMATA.

Sopor profundus, a quo aegri excitari non possunt; pyrexia; aliquando excitantur, sed nulla sensus signa praebent; loqui non possunt, et iterum in gravissimum somnum incidunt. Vultus ruber; oculi subclausi; respiratio parum mutata, magis vero

libera quam in apoplexia; saepius in apoplexiam degenerat.

DIAGNOSIS.

Differt hic morbus ab apoplexia graviori in eo, quod non adest paralysis, nullave respirationis difficultas. Difficile ab apoplexia levi potest discerni, nam eadem praebet symptomata.

PROGNOSIS.

Hujus morbi prognosis minus infausta quam in graviori apoplexia.

CURA.

Eadem fere ac in apoplexia levi.

CAP. V. LETHARGUS.

SYMPTOMATA.

Mentis oblivio; perfecta corporis quies cum sopore, et delirio oblivioso; debilitas summa; capitis, totiusque corporis gravedo; vertigines leves; respirandi difficultas mitis; gravitatis

sensus circa ventriculi regionem, vel ad scrobiculum cordis. Morbi initio aegri magno desiderio dormiendi vexantur, et post duos, vel tres dies, raro quatuor, levissimum frigus experiuntur; febris continua, sed non fortis; pulsus mollis, debilis, et aliquando intermittens; oculorum inflatio, et singularis faciei mutatio; cutis pallida, foetida, et arida cum levissimo ictero; aurium tinnitus; dolor ad posteriorem partem colli; urinae nunc suppressae, et nunc inscio aegro affluentes, turbidae, vel nigrae; manuum tremor, sudor copiosus, spasmus maxillae inferioris; aliquarum partium paralysis; pulsus parvi, et tremuli; pectoris infarctus; tandem mors septimo, vel octavo die scenam claudit.

CAUSAE.

Aeris temperatura humida; alimentum pravum; vigiliae diuturnae, moeror: vita sedentaria; immodici corporis labores, animique contentio; evacuationes immodicae.

PROGNOSIS.

Signa fausta sunt sopor non valde profundus, facies parum mutata; mentis integritas parum amissa, respiratio non multum anxia, vel difficilis; rarae febris accessiones; morbus quinto die parum auctus; alvi evacuationes cum aegri levamine; urinae copiosae cum copioso sedimento; sudores calidi, et profusi; respiratio facilis; pulsus mollior; anacatharsis copiosa cum magna muci secretione e naribus; glandularum parotidum eruptio, aliave critica evacuatio. Infausta sunt symptomata summa virium prostratio; quinto vel sexto die signa graviora persistentia, alvi evacuationes nimiae absque abdominis mollitie; urina clara semper, et limpida; respiratio difficilis; sudores frigidi universales, vel partiales; tremor cum motu convulsivo. Si paralysis signa, mors tunc certa.

CURA.

Si adsunt diathesis phlogisticae signa, venaesectio cita; hirudines ad tempora; cucurbitulae cruentae ad partem posteriorem capitis; cathartica repetita refrigerantia; enemata emollientia: Ubi virium prostratio manifesta, camphora; moschus aether; ammonia succinata; vesicatoria larga; emplastra sinapeos cum aceto; antimonium tartarisatum etc. Si sopor sub lethargi forma puerperas invadit, post nimiam sanguinis quantitatem amissam vel retro, vel ante partum, et si adest pulsus debilis, aut summa virium prostratio; cinchona; vinum generosum; diaeta animalis.

CAP. VI. PARALYSIS.

SYMPTOMATA.

Motus voluntarii nonnulli tantum imminuti, saepe cum sopore; pulsus tardus, et mollis; alterutro corporis latere plerumque affecto, inde he-

miplegia appellato ; praeeuntibus saepissime torpore universali; vertigine , capitis gravedine , mentis hebetudine , oblivione insueta , algoris sensu lateris vel partis passurae , et nonnunquam tremore , et dolore.

CAUSAE.

Cerebri compressio ab effusionibus sanguineis, serosis, vel tumoribus ; vis nervea imminuta ; venena in corpus accepta , colica pictonum ; apoplexia , et aetas provecta.

DIAGNOSIS.

Ab apoplexia , aliisque morbis pulsu , et symptomatibus facile dignoscetur.

PROGNOSIS.

Partis laborantis calor , dolor levis punctorius , seu formicationis sensus ; pyrexia vel diarrhoea fauste sunt notae.

CURA.

Si ab cerebri compressione oriatur, venaesectio, et alia remedia apoplexiae aptata sunt utenda; quando hemiplegia sollummodo manet, utenda sunt stimulantia externa, ut epispastica, rubefacientia, e. g. tinctura cantharidis, linimentum ammoniae, aether etc.; frictio; urticatio; electricitas, et balneum frigidum: stimulantia interna, ut sinapi, raphanus rusticanus, arnica montana, sales volatiles, et hydrargyrus; diaeta nutriens sit, et stimulans, postea aquae bathonienses.

ORDO II. ADYNAMIAE.

CHARACTER.

Motus involuntarii, sive vitales, sive naturales imminuti.

CAP. I. SYNCOPE.

SYMPTOMATA.

Motus cordis imminutus, vel aliquandiu quiescens, sine causa manifesta saepe rediens cum cordis palpitatione vehementi in intervallis, ex vitio cordis vel vasorum vicinorum, vel ex systematis totius affectione oriens, nonnunquam vomitu, convulsionibus, vel epilepsia terminatus.

CAUSA.

Causa proxima esse videtur motus imminutus, vel cordis et arteriarum actio quiescens.

CURA.

Stimulantia in paroxysmo ad nares sunt applicanda; postea tonica: si ab causa manifesta oriatur, remedia ei idonea sunt administranda.

CAP. II. SYNCOPE ANGINOSA SIVE ANGINA PECTORIS AUCTORUM.

CHARACTER.

Motus cordis imminutus, vel aliquando quiescens.

SYMPTOMATA.

Constrictionis sensus circa diaphragmatis regionem; angustia, vel dolor pectoris per mammam sinistram oriens saepe inter ambulandum; anxietas summa, vel dolor in regione cordis syncopem anginosam antecedit; palpitatio sine causa manifesta saepe rediens cum cordis vehementi palpitatione in intervalis; hydropis, vel anasarcae symptomata.

CAUSAE.

Causae remotae sunt vitium cordis organicum; arteriarum vel eorum cavitatum dilatatio; aortae vel valvularum semilunarium ossificatio; concretiones polyposae in corde, puris, vel seri effussio in pericardio; aor-

tae, vel vasorum vicinorum compressio, foeces in colo induratae. Causae paroxysmi proximae sunt quae congeriem sanguinis antecedunt, pressio mechanica, et stimulus illatus systemati sanguineo.

PROGNOSIS.

Infausta, nam cordis irritabilitas paulatim imminuta deficit omnino, et deperit.

CURA.

Morbus iste facilius praepeditur quam curatur. Si diathesis phlogisticae adsunt signa; regimen antiphlogisticum, evacuantia; corporis quies; circulatio sanguinis ad extremitates promovenda: Si paroxysmus urgeat gravis, venaesectio cita (nec nos deterrere debet summa pulsus debilitas, vel cutis refrigeratio); an emetica? Si saburrae gastricae signa cathartica; enemata emolientia. Cave a stimulis analepticis cujuslibet generis, etiamsi malesuada debilitas, virium prostratio, et frigus pene le-

thale eos appetere videantur, malum inde continuo, si casum excipias scatentis flatubus ventriculi, et pulsus cordis arteriarumque mox evanidi.

CAP. III. DYSPEPSIA.

CHARACTER.

Anorexia, nausea, vomitus, ventriculi inflatio, ructus acidi, rumination, cardialgia, gastrodynia, anxietas, languor, animus leniter depressus, pauciora saltem vel plura horum simul concurrentia, plerumque cum alvo astricta, et sine alio vel ventriculi ipsius, vel aliarum partium morbo.

CAUSAE.

Causae remotae sunt duplices, 1. quae in ventriculum ipsum protinus agunt; 2. quae in alias corporis partes agunt et dein in ventriculum atoniam diffundunt. Hae sunt speciei prioris, sedantia seu narcotica, qua-

lia opium, liquores spirituosi; nicotiana; thea, et coffea; acida; aromata; cibus plenior; vomitio nimis crebra; amara; liquores calidi nimis profuse hausti; salivae excretio nimia. Quae in alias corporis partes primum agunt sunt affectus animi violenti, vita sedentaria, studium intensius, venus nimia, tempestas humida, et frigida sine exercitatione; ebrietas. Causa proxima est atonia fibrarum ventriculi muscularium, et debilitas.

CURA.

Emetica; sales alkalini; absorbentia, praecipue aqua calcis, sapo: cathartica ex aloe, rhabarbaro, vel senna aromatibus vel amaris conjunctis; epispastica dorso: postea ad tonum ventriculi restaurandum tonica; qualia ferri praeparationes, quassia, cinchona, columbo radix, et gentiana: quaedam symptomata sunt levanda: ventriculi inflatio levatur aethere vitriolico: cardialgia aqua seltzerana, vel opio est amovenda:

vomitus clysteribus opiatis: anxietas, et oppressio post pastum aromatibus ut decem piperis nigri granis statim sumptis: diaeta ex cibo animali sit confecta; exercitatio modica, et balneum frigidum medelam accelerant: aquae bathonienses, et aqua ex pice liquida parata conducunt; causae occasionales sunt evitandae.

CAP. IV. HYPOCHONDRIASIS.

CHARACTER.

Dyspepsia cum languore, moestitia, metu praecipue mortis, morositate, zelotypia, pravisque suspicionibus omnigenis ex causis non aequis in temperamento melancholico, alvo modo dura, modo fusa.

DIAGNOSIS.

Hypochondriasis ab dyspepsia dignoscitur languore, mortis metu, pravisque suspicionibus semper praesentibus, et signis dyspepsiae minus violentis, vel omnino absentibus;

in dispepsia signa ejus affectionis majori semper adsunt gradu, et alia supra memorata minus sunt violenta, vel omnino absentia; hypochondriasis nunquam in prima aetate occurrit, circiter vero, vel post annum trigesimum quintum plerumque ingruit.

CURA.

Vesicatorium regioni epigastricae, vel emplastrum picis burgundicae compositum abdomini est admovendum; aquae bathonienses; balneum tepidum: sed in hac affectione animi alacritas est sustentanda, consortis venustorum atque lepidorum, exercitatione, praecipue equitatione, venatione, aucupatione, perpetua demigratione, navigatione, oblectamentis omnigenis, et anxietatis impeditione; symptomata dispepsiae ab modis modo memoratis sunt levanda: pulveris rhabarbari grana sex, et opii granum unum omni nocte, interdiu medicamenta simplicissima sunt utenda.

ORDO III. SPASMI.

CHARACTER.

Musculorum, vel fibrarum muscularium motus abnormes.

CAP. I. TETANUS (Trismus).

SYMPTOMATA.

Maxillae inferioris praecipue acuta dolorifica et spastica rigiditas ; deglutiendi difficultas , dolor maxime acutus sub cartilagine ensiforme , hinc ad spinam dorsi , et illinc ad cervicem, et scapulas jaculans , spasmos ingravescens. Quando corpus in posteriora curvatum riget , opisthotonos appellatur , quando ad anteriora , emprosthotonos quando in latus alterutrum , pleurosthotonos.

CAUSAE.

Causae sunt frigus , et humiditas corpori calefacto admotae ; punctu-rae ; lacerationes , vel laesiones ner-

vorum, vel tendinum; operationes variae chirurgicae; vermes; animi pathemata.

PROGNOSIS.

A causarum, et symptomatum gradu eruenda. Spasmi violenti, et admodum crebri maximum periculum portendunt: morbus sine crisi sensim, mitioribus factis symptomatibus in salutem terminatur.

CURA.

Vinum et opium libere; cinchona; unguento hydrargiri frictio; electricitas; sed prae omnibus balneum frigidum in convulsionis paroxysmo: in trismo qui infantes intra duas primas a nativitate septimanas adoritur, meconium primo est purgandum; tum oleum succini, moschus, vinum, et balneum frigidum in usum ducenda, aliaque juxta causarum varietatem.

CAP. II. CHOREA.

CHARACTER.

Impuberes utriusque sexus ut plurimum intra decimum, et decimum quartum aetatis annum adorientes motus convulsivi ex parte voluntarii, plerumque alterius lateris, in brachiorum et manuum motu, histrionum gesticulationes referentes; in gressu pedem alterum saepius trahentes quam attollentes.

CAUSAE.

Systematis mobilitas, et debilitas.

CURA.

Tonica, qualia cinchona, ferri, cupri, et zinci praeparationes, balneum frigidum; electricitas; cucurbitulae sine ferro: antispasmodica, ut opium, hydrargyrus, succus hyoscyami spissatus, etc. an carbonas potassae?

CAP. III. EPILEPSIA.

SYMPTOMATA.

Repente plerumque accedit, et nonnunquam aegrum dormientem invadit quamquam saepe ante paroxysmum languorem universum, lassitudinem, capitis dolorem, et vertiginem persentiscit aeger; incipit dein haud raro paroxysmus sensu frigoris quasi aura frigida caput versus ascendente, quod quam primum attigerit, aegrotus, si tunc temporis steterit, concidit clamorem horrendum edens, sensus omnigeni expers jacet; musculi corporis totius, potissimum vero faciei, digitorumque violentissime convelluntur, os, oculique distorquentur; materies spumosa ex ore ejicitur; pulsus ab paroxysmi initio celer, exilis, vixque percipiendus est, ad ejus finem, plenior, tardior, debilis tamen evadit; his signis sensim decedentibus, paroxysmus, aegro in soporem illabente, finitur, brevi dein ad sese redit,

nihil omnino quod per paroxysmum acciderit, reminiscens: in apoplexiam frequenter finitur.

CAUSAE.

Causae praedisponentes sunt quaedam systematis nervosi nobilitas, et labes haereditaria: Causae excitantes sunt stimuli mechanici; stimuli chemici acres; irritationes mentales, praecipue gaudium, ira; irritatio a vasis sanguiferis intra cranium distentis oriunda; vermes; dentitio, variolae accedente papularum eruptione; quidquid tensionem vasorum cerebri imminuit, haemorrahagiae profusae; terror, horror, odores complures; venena; aura epileptica

DIAGNOSIS.

Ab convulsione omnigena sopore, et impressionum externarum sensu omnino sublatis dignoscetur: ab apoplexia, motibus voluntariis auctis: ab hysteria, globo ad fauces ascendente caeterisque signis paroxysmum praecedentibus absentibus.

PROGNOSIS.

Epilepsia symptomatica magis fausta, quam idiopathica; in junioribus minus periculosa, quoniam in pueris sub pubertatis tempus, et in puellis mensibus provenientibus decedere plerumque solet; febris intermittens, vel eruptio cutanea saepe morbum fauste solvit.

CURA.

Si sit morbus symptomaticus primo detegendus est, atque remedia ei idonea sunt usurpanda, cum adsit plethora, modis jampridem recensitis, fontanellis, et setaceis est amovenda; in paroxysmo, antispasmodica, et stimulantia interna, et externa sunt utenda: In intervallis tonica ut cinchona, cupri, zinci, et ferri praeparationes; argentum nitratum; balneum frigidum, et exercitatio: antispasmodica, e. g. oleum animale, oleum succini rect: hydragyrus, aether vitriolicus, moschus, stramonium, digitalis; sed eorum potissimum

est opium, quod dari debet per plures menses saepe in dies; omnibus frustra tentatis, diaeta, ratio vitae, et regio prorsus sunt immutanda.

CAP. IV. RAPHANIA SIVE FORMICATIO.

SYMPTOMATA.

Debilitas; inquietudo; nausea; appetitus prostratus; dolores circa ventriculi regionem, et praecipue veluti zona transversalis dolorifica cingens epigastrium. Formicatio per totum corpus; vertigo, cephalea, in quo statu per septem octove dies permanet aeger; pandiculatio. Morbo aucto, contractiones dolorificae modo citius, modo tardius; rigiditas membrorum, vomitus, bulymia; digiti aliquando convelluntur, opisthotonos vel emprosthotonos; risus sardonicus; voces insonae; auxietas: subsultus tendinum, et post iteratos insultus convulsivos, et epilepticos, tumor membrorum, et inflatio, saepe etiam tubercula, et vesiculae

viscido humore plenae comparent; diarrhoea, et capiplenium sunt symptomata huic morbo generalia. Febris irregularis; pulsus frequens; horrores; sitis magna, et vix ferenda, secretiones parum imminutae; frigoris sensus, vel ignis urentis, exanthemata miliariae rubrae, vel uredinis urticatae; faciei rubor; sudor; somnolentia; oculi minus flexiles; lingua non satis expedita; digiti incurvi; epilepsia, vel paralysis; rarius apoplexia, haemopthysis sunt phaenomena magis vaga, et incerta.

CAUSAE.

Causa proxima est systematis nervosi, vel fibrarum muscularium debilitas summa. Causae excitantes sunt aeris costitutio; secale cornutum, seu clavi secalini; lolium temulentum; cibus depravatus, inedia; animi pathemata.

DIAGNOSIS.

Articulorum spastica contractio, corporis formicatio cum agitatione

convulsiva, et dolore violentissimo, periodicus recursus, et omnium symptomatum complexus facillime ab omni alio morbo convulsivo raphaniam secernunt.

PROGNOSIS.

Delirium diu perdurans, mentis alienatio continua; viscera a tono naturali dejecta: debilitas nervorum; voracitas, pectoris convulsio infausta sunt symptomata, quae, si aegrum non occidunt, morbum tamen diuturnum reddunt, vel ejus reditum pronunciant. Spasmus, formicatio, vel convulsiones imminutae; dolor parum acutus; rigiditatis cessatio; mentis integritas, et pulsus aequalis fausta sunt omina.

CURA.

Venaesectio summa cum diligentia est adhibenda, nam si non adest diathesis phlogistica horrendas convulsiones saepissime adfert: evacuantia lenia, et blanda; diluentia; si nausea, cordis anxietas, et praecordiorum

angustiae urgent, emetica mitia, praecipue radix ipecacuanhae; antispasmodica, e. g. oleum animale, oleum succini rectificati, aether vitriolicus etc. Si crescunt convulsiones, et formicationis sensus, vel debilitatis signa adsunt; stimulantia; vesicatoria; opiata; aromatica; an electricitas, et acidi nitrici fumigationes? Vitanda sunt frigus, et animi pathemata, nam morbum revocare solent; frumentorum, oleorum, et fructuum ingerendorum diligentissima mundatio.

CAP. V. PALPITATIO.

CHARACTER.

Motus cordis vehemens, abnormis.

CAUSAE.

Cordis, vel vasorum vicinorum vitium, plethora, debilitas, vel systematis mobilitas.

CURA.

Hujus affectionis medela a causis-

excitantibus, quae evitari debent est petenda; si ab plethora, vel debilitate oriatur, remedia hiis aptata sunt in usum ducenda.

CAP. VI. ASTHMA.

SYMPTOMATA.

Adveniente hora prima, vel secunda matutina incipit paroxysmus: cum angustiae in pectore sensu, spiritus aegre trahitur cum sibilo glottidis strepente, e lecto surgere, ad erectam corporis posituram confugere cogitur; majore aeris quantitate eget, vox imbecillis efficitur, et loquelae exercitium magis minusve injucundum est, sudor frigidus circa faciem, et pectus erumpit, tussis, quae sub paroxysmi initio difficilis erat, vel nulla, aurora appropinquante, libera cum sputo muci saepe copioso evadit; tunc sublevantur symptomata, sed per aliquot dies, seu potius noctes die advesperascente exacerbantur, postea pro tempore cessant omnino; pulsus

plerumque celer, debilis, parvus, et urina antea pallida sedimentum deponit: saepe paroxysmum praecedunt lassitudo, torpor, somnolentia, ventriculi inflatio, ructus crebri, gravitas, atque capitis dolor.

CAUSAE.

Atmosphaera humida, frigida, nebulosa; repentinae tempestatis vicissitudines; podagra retrocedens; febres praecipue intermittentes; evacuationes solitae repente repressae; labes haereditaria. Causa proxima pendere videtur a spasmodica fibrarum muscularium bronchiorum constrictione.

DIAGNOSIS.

Ab signis supra recensitis cognoscetur asthma.

PROGNOSIS.

Aetas juvenilis medici conatibus plurimum favet; saepe phthisi, vel hydrothorace terminatur; respiratio

abbreviata, et brachiorum paralysis infausta sunt omina.

CURA.

In paroxysmo, sanguinis missio, ni adsit diathesis phlogistica, plerumque nocet; emetica lenia multum prosunt, nec non vesicatoria repetita pectori imposita; clysteres lenes; balneum tepidum; antispasmodica, praesertim opium, aether vitriolicus, et assafoetida; expectorantia, ut scilla, antimonium tartarisatum spermaceti, etc. Reditui obviam itur loci, vel clymatis mutatione, cibo nutriente, blando, et ab omni flatulentia immuni; exercitatione, causarum excitantium evitatione; fontanellis; tonicis, e. g. cinchona, ferri praeparationibus: an digitalis?

CAP. VII. PERTUSSIS.

SYMPTOMATA.

Morbus contagiosus; tussis convulsiva, strangulans cum inspiratione

sonora (vulgari nomine the Kink insignita), iterata, paroxysmo, muci quantitate e pulmonibus, faucibus, et naribus, rejecta, finito, et per intervalla admodum variantia, iterum renovato, pyrexia nonnunquam comitante.

CAUSA.

Contagium.

PROGNOSIS.

Infantibus duobus annis minoribus gravior est morbus; respiratio valde difficilis: pyrexia acuta praecipue si signis pneumoniae fuerit conjuncta, infaustae sunt notae: expectoratio modica, cibi appetentia nunquam prostrata, sed post vomitum renovata, et epistaxis mitis fausta sunt omina.

CURA.

Sanguinis missio aut generalis, aut localis si dyspnoea, vel pyrexia urgeat: emetica, ad plenam vomitionem, nauseamque ciendam: vesica-

toria thoraci admota; balneum tepidum; vapores aquae ferventis in pulmones accepti; antispasmodica, ut opium, castoreum, moschus, assafoetida, oleum succini; sed prae omnibus tinctura cantharidis ad lenem dysuriam inducendam: tonica ut cinchona, zincum calcinatum; solutio arsenici fowvleriana; aeris mutatio: durante morbo alvus leniter soluta est reddenda.

CAP. VIII. PYROSIS.

CHARACTER.

Epigastrii dolor urens, et constrictionis sensus positura erecta auctus, vacuo plerumque ventriculo accedens cum copia humoris aquei, plerumque insipidi, aliquando acris eructata.

CAUSAE.

Frigus extremis admotum, et animi pathemata violenta.

CURA.

In paroxysmo opium, aether, aliaque antispasmodica sunt administranda, postea nux vomica?

CAP. IX. COLICA.

SYMPTOMATA.

Dolor abdominis praecipue circa umbilicum torquens, ejus retractio versus spinam; musculorum abdominis spasmi, plurima quasi tubercula ad tactum sacci pomis referti instar efficientes; vomitus; alvus astricta; pyrexia nulla; quando peristalticus intestinorum motus invertitur, Ileus appellatur.

CAUSAE.

Causae remotae sunt frigus, faeces induratae; bilis acris; concretiones calcareae; venena in corpus recepta, praecipue plumbum; flatus. Causa proxima esse videtur spastica alicujus intestinorum partis contractio.

DIAGNOSIS.

Ab enteritide dignoscitur dolore torquente, umbilici retractatione, pulsu, pyrexiae absentia, et dolore pressu imminuto: ab hepatitide, et nephritide signis alibi recensitis, et pyrexia absente.

PROGNOSIS.

Dolor migrans, sensimque cessans et alvus catharticis respondens fausta sunt signa: dolor fixus, violentus, vel eo subito cessante, alvus pertinaciter astricta, singultus, delirium, infaustae sunt notae.

CURA.

Venaesectio, si adsit diathesis phlogistica secundum pulsus statum, et aegri vires repetita, ni adsit magna debilitas; antispasmodica, ut opium, hyoscyamus; semicupium, abdominis fomenta, vel vesicae aqua calida refertae abdomini admotae; epispastica: cathartica lenia, ut na-

tron vitriolatum, tartari crystalli, sennae infusum, oleum ricini, et iis nihil valentibus, jalapium, calomelas, vel colocynthis; enemata primo lenia, postea ex terebinthina, fumis, vel infuso nicotianae parata; his omnibus incassum tentatis, aqua frigida nudis femoribus et cruribus est affundenda, vel hydrargyrus ore est dandus, vel aqua calida manu larga in anum est immittenda; si a flatibus oriatur, antispasmodica.

Colica Pictonum cognoscitur, praeeunte ponderis, vel molestiae in abdomine praecipue circa umbilicum sensu, accedente dolore colico primum levi, non continuo, et praecipue post pastum aucto, tandem graviori, et fere perpetuo cum dolore brachiorum, et dorsi in paralysim demum abeunte: Curatur haec affectio hydrargyri praeparationibus tali quantitate datis opio conjuncto ad lenem salivationem ciendam; catharticis lenibus modo memoratis; balneo tepido, et aliis supra recensitis; venaesectio summo periculo sti-

patur: ad pararalysin aquae bathonienses.

CAP. X. CHOLERA.

SYMPTOMATA.

Humoris biliosi vomitus, ejusdem simul dejectio frequens, anxietas, tormina; magna virium prostratio; pulsus celer, exilis, frequens; surarum spasmata; mense Augusti plerumque grassans; intra viginti quatuor horas saepe jugulat.

CAUSAE.

Causae remotae sunt aetas calida; acria ingesta; crapula; fructus immaturus nimis libere sumptus; miasmata ex paludibus orta; bilis acris. Causa proxima est duodeni intestini constrictio spastica.

PROGNOSIS.

Somnus vomitu cessante accedens, aut morbus ad diem septimum excurrens fausta sunt indicia: rejecta

admodum nigra; sitis, calorque vehementes; pulsus valde debilis, et intermittens; singultus, syncope, convulsiones infausta sunt signa.

CURA.

Diluentia ex aqua tepida, vel jusculo pullino libere sunt adhibenda, et in alvum immittenda; postea antispasmodica praecipue opium interne, et in clysteribus; si surarum spasmata urgeant, enemata anodyna, et surarum cum camphora oleo soluta frictio; morbo profligato tonica, antispasmodica; nutrientia.

CAP. XI. DIARRHOEA.

CHARACTER.

Dejectio frequens faecum naturalium, muci, humoris lactei, vel ingestorum parum mutatorum cum torminibus, nausea, et vomitu; morbus non contagiosus, pyrexia nulla primaria, et sine tenesmo.

CAUSAE.

Cause remotae sunt frigus pedibus applicatum; vasorum intestinorum absorbentium actio imminuta; crapula; acria ingesta; perspiratio subito repressa; effluvia putrida; fruges nimis libere sumptae; intestinorum tunicarum inflammatio erythematica; vermes; arthritis retrocedens, et rheumatismus. Causa proxima est intestinorum motus peristalticus auctus.

DIAGNOSIS.

Diarrhoea ab omni alio morbo signis jam nunc descriptis facile cognoscesur.

CURA.

Emetica repetita, et postea dosi refracta ad nauseam movendam; diluentia; demulcentia, qualia infusio ex seminibus lini parata, decoctum hordei, decoctum cornu cervi, etc.; opiata: astringentia, ut kino, alumen, catechu, extractum haematoxyli, et

similia; tonica, ut cinchona, angusturae cortex, cascarilla, etc. absorbentia: diaeta praecipue ex carne assa, vel jusculis: diarrhoea typhum graviorem, et podagram retrocedentem comitans remedis idoneis alibi recensitis est amovenda.

CAP. XII. DIABETES.

SYMPTOMATA.

Urina multum aucta primo insipida, postea subdulcis, et coloris subviridis ingestorum pondus aequans, vel superans; sitis perpetua; appetitus nonnunquam vorax; cutis arida, plerumque squamosa: pedum et talorum oedema; pyrexia hectica.

CAUSAE.

Causae sunt omne systema infirmantes; liquores spirituosi nimis libere sumpti, frigus corpori admotum; venus immodica; diuretica nimis acria, evacuationes immodicae; morbi praegressi. Causa proxima esse

videtur status ventriculi morbosus potestates naturales digestionis, et assimilationis impediens.

CURA.

Diaeta ex cibo animali pingui, vegetabilibus ex toto evitatis; emetica: diaphoretica, praecipue pulvis ipecacuanhae compositus; sales alkalini; epispastica parva renum regioni; hydrargyri praeparationes, camphora; astringentia, ut aqua calcis; alumen; tonica; corporis inunctio ex axungia; indusium laneum gestare convenit.

CAP. XIII. HYSTERIA.

SYMPTOMATA.

Ventris murmura, et inflatio; sensus globi in abdomine se volventis ad ventriculum et fauces ascendentis, ibique strangulationem minitantis; convulsiones, quibus aegrae pectus manu violenter plangunt: sopor; his aliquandiu manentibus, aegrae lachrymantes, ri-

dentesque vicissim; flatus per ructum e ventriculo expulsus, suspiriis crebris ex imo pectore tractis, quasi e somno excitatae aegrotae sensum, motumque recuperant; urinae limpidae copia profusa saepe praecedente, animo nec sponte vario, et mutabili.

CAUSAE.

Causae remotae sunt systematis nervosi mobilitas, et plurimae epilepsiam producentes. Causa proxima pendere videtur ex affectione uteri spasmodica.

DIAGNOSIS.

Ab epilepsia urinae limpidae copia profusa paroxysmum praecedente, mortis metu, et globo hysterico, dignoscetur.

CURA.

In paroxismo obest venaesectio, si morbus diu manserit; sed antispasmodica, qualia opium, castoreum, camphora, assafoetida interne et per

enemata sunt usurpanda; enema ex aqua gelida commendatur; stimulantia naribus sunt admovenda, ut spiritus ammoniae succinatus etc. Reditui ejus occurritur cinchona? ferri praeparationibus; antispasmodicis; exercitatione, et balneo frigido.

CAP. XIV. HYDROPHOBIA.

SYMPTOMATA.

Incerto post morsum plerumque die circa vulneris oras rubor, calor, tensio dolens, eodemque tempore circa locum laborantem dolores vagi; atque spasmi sese ostendunt: lassitudine, languore, anxietate, suspiratione frequenti, et solitudinis appetentia corripitur aeger, et somnia horrifica vexant; his signis durantibus, et per diem unum, alterumve ingravescentibus potionis cujuslibet utpote convulsionem pharyngis cientis fastidium, et horror superveniunt; magna salivae viscidae copia

expuitur, et mordendi cupiditas in paroxysmo accedit.

CURA.

Ad morbum praeveniendum partes morsae statim vel ante diem quartum sunt extirpandae, et postea aqua tepida salina sunt abluendae, vulnus apertum servari debet applicationibus stimulantibus, ut argento nitrato, vel litu mercuriali circa partem affectam; salivatio lenis est promovenda: morbo in conspectum jam veniente, vinum, moschus, oleum interne et externe; opium larga manu; cinchona, unguentum hydragyri externe est fricandum ad salivationem quamprimum ciendam: an balneum frigidum?

ORDO IV. VESANIAE.

CHARACTER.

Mentis judicantis functiones laesae sine pyrexia, vel comate.

CAP. I. MELANCHOLIA.

CHARACTER.

Insania partialis chronica, moesta, meditabunda plerumque alvo astricta, et dyspepsiae signis stipata: delirant melancholici sine furore, et sine febre; de uno potissimum objecto constanter, delirant circa semetipsos, aut suum statum de reliquis objectis adhuc sat bene ratiocinantes, sese perdendi cupiditate comitante.

CAUSAE.

Labes haereditaria: pathemata animi contristantia, evacuationes immoderatae; ingurgitatio liquorum spirituosorum iterata, et temperamentum melancholicum.

DIAGNOSIS.

Ab hypochondriasi dyspepsiae signis saepe absentibus, et delirio melancholico.

PROGNOSIS.

Si labi haereditariae debetur, vel persisteret, difficillime amovetur; nonnunquam fauste solvitur morbus diarrhoea, haemorrhagia, vel eruptione cutanea; si aeger somno reficiatur, et mensa cogitationibus melancholicis averti possit; spes est.

CURA.

In hoc morbo mens ut in hypochondriasi est delectanda ludis, musica, libris de rebus levibus, jocosisque tractantibus, exercitatione et cum illis ratiocinatione de rebus iis contrariis quibus agitantur et omnibus modis ad hypochondriasin aptatis: melancholici nunquam incomitati sint; alvus astricta, et dyspepsiae signa remediis antea recensitis sunt amovenda; diaeta sit nutriens, et facilis concoctionis.

CAP. II. MANIA.

CHARACTER.

Delirium apyretum circa quaevis objecta cum furore, audacia, et robore magno; maniaci habent plerumque lucida intervalla; subinde est mania periodica; unde lunatici.

CAUSAE.

Studium nimis intensum; pathemata animi violenta; frustratio iterata; tumores, et exostoses intra cranium; insolatio; profluvia solita suppressa; vini nimius usus; labes haereditaria; temperamentum sanguineum; melancholia diu perdurans; Causa proxima est sensorii excitatio aucta.

DIAGNOSIS.

Ab phrenitide facillime distinguitur mania, namque febre semper caret mania, ea contra phrenitis semper stipatur.

PROGNOSIS.

Haemorrhagiae largae; diarrhoea, vel febris intermittens salutem secum saepe adferunt.

CURA.

Imprimis necessarium est ut in loco frigidiusculo, et tenebroso tuto detineatur aeger, et si morbus non diu manserit, sanguis libere, et cito est detrahendus, aliter non; cathartici lenibus indies sollicitanda est alvus; emetica repetita sunt administranda; opium, camphora, digitalis larga manu sunt danda, applicationes frigidae, et vesicatoria capiti raso sunt admovenda; gratiolae pulveris grana decem mane, et vespere; sed prae omnibus in paroxysmi violentia balneum frigidum.

CACHEXIAE.

CLASSIS III. CACHEXIAE.

CHARACTER.

Totius vel magnae partis corporis habitus depravatus sine pyrexia primaria, vel neurosi.

ORDO I. MARCORES.

CHARACTER.

Corporis totius macies.

CAP. I. TABES.

CHARACTER.

CORPORIS totius macies, et debilitas graduaria, pyrexia hectica, plerumque affectio symptomatica.

CURA.

Morbus primarius primo est investigandus, et remedia ei idonea

sunt administranda; si ab glandularum mesentericarum obstructione oriatur, hydrargyri praeparationes sunt utendae donec tumor abdominis, et durities subsideant; postea ferri praeparationes, columbo radix, cinchona.

CAP. II. ATROPHIA LACTANTIUM.

SYMPTOMATA.

Corporis macies, et debilitas cum rubedine genarum circumscripta, doloribus in aliqua thoracis parte vagis, tussi, dyspnoea, pulsu solito frequentiori, et aliquantulum duro comitantibus, pyrexia hectica tandem superveniente.

CAUSAE.

Debilitas systematis a nutritione deficiente, et thea nimis libere sumpta.

CURA.

Imprimis infans e lacte est depel-

lendus; si dispnoea, tussis, vel thoracis dolor premant, sanguinis missio parca, generalis, vel topica multum conducet, epispastica se invicem excipientia thoraci admota; laxantia lenia; demulcentia; diaeta ex lacte, farinaceis, vel jusculis: at si debilitate sola oriatur, tonica sunt utenda, ut ferri praeparationes, cinchona, acida mineralia, diaeta nutriens, etc.

ORDO II. INTUMESCENTIAE.

CHARACTER.

Totum, vel magna corporis pars extrorsum tumens.

FLATULOSAE.

CAP. I. EMPHYSEMA.

CHARACTER.

Corporis intumescentia tensa, elas-

tica, sub manu crepitans, nonnunquam magna spirandi difficultate et anxietate stipata.

CAUSA.

Sine causa manifesta frequenter oritur emphysema, sed plerumque thoracis vulnera id inducunt.

CURA.

Tela cellulosa est scarificanda, et aer digitis est expellendus; si dyspnoea urgeat, venaesectio, et laxantia sunt usurpanda.

CAP. II. TYMPANITES.

SYMPTOMATA.

Abdominis intumescentia tensa, elastica, sonora, nequaquam fluctuosa, in quocumque corporis situ formam, molemque servans; alvus astricta; caeterarum partium macies; morbo violento stranguria, vel ischuria superveniente; pyrexia; praecedunt nonnunquam borborygmi, ven-

triculi, et intestinorum inflatio, et ructus.

DIAGNOSIS.

Ab ascite dignoscitur intumescentia elastica, et sonora, fluctuatione absente.

CURA.

Enemata, et cathartica laxantia; antispasmodica, qualia opium, oleum anisi, et similia tonicis, et aromatibus conjunctis; nivis abdomini applicatio; acidum vitriolicum ad alimentorum effervescentiam cohibendam; abdominis fascia circumvolutio; fistula pro enemate in rectum est immittenda, et aer extrahendus, idque iterandum; abdominis frictio linimento ammoniae.

AQUOSAE SIVE HYDROPES.

CAP. III. ANASARCA.

SYMPTOMATA.

Corporis totius, sed primo pedum, atque talorum intumescentia mollis inelastica, advesperascente primo insultu comparens, digiti impressi vestigium aliquandiu retinens; cutis pallor; sitis magna; urinae copia multum imminuta, subrubra; dyspnoea, et cutis arida.

CAUSAE.

Causae remotae sunt systematis debilitas liquorum spirituosorum ingurgitatione inducta; obstructiones in pulmonibus, corde, et hepate; nimia fluidorum ingurgitatio; evacuationes immodicae; haemorrhoidum fluxus obstructus; inflammatio interna; ductus thoracici, lymphaticorum, ureterum, vel vesicae ruptura ascitem inducens: Causa proxima con-

stat ex fluidorum effusione aucta, absorptione imminuta, vel ambobus.

PROGNOSIS.

Si nulla viscerum obstructorum sint signa; si urina non multum imminuatur; si sitis minus urgeat, viribus eodem tempore illibatis, faustum dare judicium licet.

CURA.

Aqua collecta puncturis parvis, vel fontanellis est exhaurienda; fasciae extremis sunt admovendae; crurum frictio praecipue mane; emetica repetita; cathartica, cujusmodi sunt gambogia, jalapium, colocynthis, calomelas, bryonia, gratiola, tartari crystalli, et elaterium, sed tartari crystalli primarium locum possident, si ad quantitatem unciae omni vel alterno mane in aquae satis larga quantitate soluti dentur; diaphoretica, ut antimonium tartarisatum, vel pulvis ipecacuanhae compositus; diuretica, ut colchicum, scilla, kali acetatum, tinctura cantharidis, succus

cynarae spissatus, et digitalis; his omnibus frustra tentatis, salivatio lenis ope hydrargyri est promovenda; tonus systematis restituitur exercitatione, et tonicis, ut cinchona, quassia, ferri praeparationibus, et balneo frigido: si pulsus plenus, durus et tensus evadat, venaesectio multum prodest.

CAP. IV. HYDROCEPHALUS.

SYMPTOMATA.

Inter morbi initia languet aeger; nausea, saepe vomitu una vel altera vice quotidie tentatur; capitis dolor regionem superciliarem, verticem, vel cervicem lancinat, nonnunquam cum ventriculi affectionibus alternat; caput aliquando ad unum magis, quam ad alterum latus inclinatur, lumen oculi refugiunt, plorat, et vigilat plerumque miser; si adsit somnus, dentibus nonnunquam frendet, et nasum digitis carpit, subito perterritus e somno excitatur; alvus ple-

rumque astringitur et pulsus ab morbi initio frequentior, quam in sanis invenitur : signis supra memoratis invalescentibus, strabismus aliquantulus accedit, pupilla paululum dilatatur, vomitio increbrescit, capitis dolor eousque intenditur, et spirandi difficultas urget, calor corporis, capitis praecipue augetur, febris nunc instat, et sub vespere gravescit, vultus rubedine subinde obducitur; arteriarum pulsus hucusque citatiores, jam tardiores, inaequales, et intermittentes evadunt, dolor aliquantulum mitescere videtur, et, sopore vigiliam stadii prioris excipiente, in coma tandem incidit aeger, manibus capiti saepe admotis; strabismus augetur, pupillae magis dilatantur, et caecus denique fit omnino, ingesta non amplius vomitu rejiciuntur, alvus manet astricta, nonnunquam tamen hic temporis vermes inferius dejiciuntur; cum per dies quosdam sub hac forma perduraverit morbus, arteriarum pulsus denuo fiunt aequales, adeo autem debiles, nec non

frequentes, ut vix numerari queant; spiritus difficillime, et cum stertore trahitur; toto corpore, praecipue in artubus maculae rubrae sese ostendunt, et dirae tandem convulsiones miserum e vivis eripiunt.

CAUSA.

Hydrocephali causa esse videtur cerebri alicujus partis inflammatio, effusionem inducens.

DIAGNOSIS.

Cephalalgia cum vomitu; lucis impatientia, et morbo invalescente strabismus, pupillaeque dilatatae hydrocephalum ab aliis morbis dignoscunt.

PROGNOSIS.

Stupor, oculorum caligo, pulsus debilis, et frequens, infausta sunt signa.

CURA.

Sanguinis missio generalis, vel topica praecipue in morbi primo sta-

dio; cathartica cum calomelano; litus mercurialis; epispastica se invicem excipientia, et applicationes frigidae capiti; errhina, ut hydrargyrus vitriolatus proportione grani ad sacchari in pulverem triti grana quindecim sensim in nares inflatus, ictus electrici lenes ad caput admoti; in secundo et ultimo stadio, cinchona, vinum, opium, et digitalis.

CAP. V. HYDROTHORAX.

SYMPTOMATA.

Dyspnoea, pectoris oppressio molesta; faciei pallor; pedum oedemata; urina parca, sitis magna; tussis in initio sicca; postea humida, extrema frigida, brachiorum torpor, decubitus difficilis; subita, et spontanea ex somno cum palpitatione excitatio; aqua in pectore fluctuans: si unum latus plus quam alterum afficiatur, ad latus affectum inclinat aeger, et brachium ejusdem lateris magis est torpidum.

DIAGNOSIS.

Ab empyemate internoscitur quod in eo inflammatio fuit, febris hectica est, quibus hydrothorax caret.

CURA.

Diuretica, praecipue digitalis et scilla, opio, et hydrargyri praeparationibus conjunctis; epispastica pectori, fontanellae, et omnia ad anasarcam aptata: Paracentesis?

CAP. VI. ASCITES.

SYMPTOMATA.

Abdominis intumescentia tensa, aequalis, vix elastica, ad ictum fluctuosa: urina parca, admodum rubra; cutis arida; sitis perpetua; alvus pertinaciter astricta; vultus pallidus, et tumidus; tussis sicca; dispnoea, somnolentia; dolor saepe in epigastrii regione lancinans.

DIAGNOSIS.

Ab tympanitide fluctuatione dignoscitur; in hydrope cystica intumescentia non aequalis est, sed circumscripta, et systematis vigor minus est imminutus.

PROGNOSIS.

Vires multum imminutae, somnolentia; coma; respiratio valde laboriosa infausta sunt indicia.

CURA.

Emetica, praecipue cuprum vitriolatum, diuretica; cathartica, ni alvus sit soluta, abdominis frictio diuturna digitis in oleo primum mersis; paracentesis, et alia remedia antea recensita ad hydropem idonea: si abstatu viscerum morboso oriatur, hydrargyri praeparationes sunt utendae: an digitalis?

INTUMESCENTIAE SOLIDAE.

CAP. VII. RACHITIS.

SYMPTOMATA.

Plerumque inter nonum aetatis mensem, annumque secundum cum musculorum flaccíditate, vultu pallido, tumido, motus et exercitationis aversatione comparet: tunc caput, praecipue sinciput, artusque magnopere tument; sternum acutum, et prominens evadit, costae depressae, ossa emollita, curvata; abdomen tumidum fit, et tensum; alvus soluta; caetera macrescunt; dentes tarde erumpunt, et cito dilabuntur, acumen ingenii praematurum apparet.

CAUSAE.

Debilitas; aer humidus, et impurus; lac minus nutriens; labes haereditaria; habitus corporis scrophulae obnoxius. Causa proxima esse videtur materiei osseae defectus.

CURA.

Emetica lenia; tonica, ut ferri, et zinci praeparationes rhabarbaro conjunctae; corporis pannis laneis frictio: exercitatio; diaeta nutriens; balneum frigidum et aeri sicco expositio. Prophylaxis ab exercitatione, et lavatione frigida est petenda: an balneum tepidum?

ORDO III. IMPETIGINES.

CHARACTER.

Cachexiae cutem et externum corpus praecipue deformantes.

CAP. I. SCROPHULA.

SYMPTOMATA.

Glandularum conglobatarum praesertim in collo, nonnunquam in artubus tumores doloris expertes, duri, et digito prementi cedentes,

tandem in ulcera mali moris, sanatu perdifficilia, abeuntes; labium superius, et nasi columna tumentes; facies florida, oculi plerumque magni, debiles; cutis laevis; abdomen tumidum; pubertate ineunte frequenter sese abscondit.

CAUSAE.

Labes haereditaria; aer impurus, humidus, nebulosus; systematis lymphatici constitutio certa.

CURA.

Ponto immersio vasto; aquae marinae chalybeatae, sulphureae; digitalis: barytes muriata; natron praeparatum; opium in dosi grani partis quartae ad dimidiam bis in die; cinchona; ferri, et zinci praeparationes: applicationes topicae, quales aqua marina, cerussae acetatae solutio in proportione unciae cerussae ad aquae libram; cinchona pulv. et cerussa in prioris drachmarum septem proportione ad posterioris drachmam; vel zincum calcinatum ulcera insper-

gendum est; cataplasmata ex oxali acetosella confecta ulceribus, et tumoribus.

CAP. II. SYPHILIS.

CHARACTER.

Morbus contagiosus, post concubitum impurum oriens, cum pruritu circa colis glandem, vel pudenda, quem subsequuntur ulcuscula venerea (*chancres* appellata), bubones, tonsillarum, faucium, cutisque ulcera, praesertim ad marginem capillitii, papulae corymbosae in crustas, et in ulcera crustosa abeuntes; ossium praesertim corpore incalescente dolores; nodi, exostoses etc.

CURA.

Hydrargyrus interne, et externe est adhibendus, donec sapor metallicus in ore excitetur, vel gingivae tenerae reddantur, vel salivatio lenis inducatur; ulcera quam primum

sunt sananda applicatione argenti nitrati: aeruginis pp., unguenti hydrargyri, vel hydrargyri nitrati; ad bubones recentes hirudines parti tumefactae sunt applicandae, et postea vesicatorium; opium, decoctum salsaeparillae simplex, et compositum medelam accelerant, ad tonsillarum ulcerationem fumigatio cum hydrargyro praecipitato cinereo, hydrargyro sulphurato rubro, vel gargarismatibus ex hydrargiro muriato paratis: ad verrucas pulvis sabinae, ammonia muriata, tinctura ferri muriati etc.: lobelia syphilitica, et acidum nitrosum nunc temporis cum beneficio saepe usurpantur.

CAP. III. GONORRHEA.

SYMPTOMATA.

Tribus, quatuorve diebus a contagione accepta pruritus insolitus circa penis glandem, quae tumida, et tensa est, persentitur, os ure-

thrae solito apertius est, et tumidum; guttulae materiei puriformis ex ea exprimi possunt; profluvium magis tenue, quantitate auctum, colore varians, et saepe sanguine tinctum evadit; urina cum dolore, et ardore redditur; morbo ingravescente, penis incurvatio dolorifica, vel chordea, phymosis, paraphymosis, hernia humoralis, urethrae strictura, etc. superveniunt.

CURA.

Injectiones ex zinco vitriolato, vel hydrargyro muriato in proportione grani unius hydrargyri ad aquae rosae uncias octo saepe in die sunt utendae; si adsit inflammatio vehemens, oleum tepidum, mucilago arabici gummi, vel opii solutio est injicienda, regimen antiphlogisticum stricte est administrandum; venaesectio; enemata emollientia, laxantia, diluentia; applicationes sedativae parti, sacculus suspensorius per totum morbi decursum gestari

debet: ad incurvationem penis dolorificam opium interne, vel litus cum unguento ex camphorae drachmis duabus solutae spiritus vinosi guttis paucis, et axungiae uncia dimidia confecto: ad herniam humoralem hirudines parti dolenti; enemata laxantia, balneum tepidum, opiata; cataplasmata emollientia scroto, applicationes sedativae peni ex cerussa acetata paratae, et in lecto aegri detentio: si partes durae remanserint, litus mercuriale, cicuta, et decoctum salsaeparillae compositum adhibenda sunt: tonus partibus affectis redditur injectionibus astringentibus.

CAP. IV. SCORBUTUS.

SYMPTOMATA.

Lassitudo inusitata; motui aversatio: animi dejectio; facies pallida, tumida; magna virium prostratio;

animi deliquium post motum; cordis palpitatio; dolores musculorum vagi saepe sunt morbi prima indicia; sanguis dissolutus e gingivis laxis, spongiosis promanat; anhelitus gravissime foetet; gingivae exulcerantur, dentes nudantur, et vacillant; cutis sicca, et aspera est in initio, dein maculae latae, lividae praesertim in cruribus, et femoribus, rarius in facie, et ulcera in totum corpus sese manifestant; membra tument, dolent, poplitum praesertim tendines rigent, cruraque versus femora retrahunt; in morbo inveterato haemorrhagiae ab partibus corporis variis erumpunt, ab ore, naribus, ano, digitisque etiam extremis; pulsus plerumque debilis est; urina rubra, foetida, et post aliquot horas pellicula oleosa obtecta; lingua fere naturaliter se habet; alvus per totum morbi decursum saepe pertinaciter astringitur, nonnunquam vero diarrhoea torminibus comitata vexat.

CAUSAE.

Causae remotae sunt victus animalis putrescens, salitus; rei vegetabilis inopia; exercitatio omissa; frigus; humiditas; affectus animi deprimentes; immundities: Causa proxima esse putatur sanguinis status praeternaturaliter salinus.

PROGNOSIS.

Diarrhoea mitis; cutis mollis, humida; aeger facilius motum, vel exercitationem tolerans felicem eventum praenunciant.

CURA.

Cibus recens animalis, et vegetabilis; fructus horaei, subacidi; potus fermentati, quales succus e pomis expressus; cerevisia bene lupulata; cerevisia ex abie confecta; mundities summa; stimulantia, ut, raphanus rusticanus, sinapi, etc., vinum; ferri praeparationes; cinchona; acida

mineralia; opium: ad gingivas spongiosas gargarismata ex aluminis solutione confecta in proportione aluminis drachmarum quatuor ad aquae uncias sex; cataplasmata ex oxali acetosella ad ulcera sunt admovenda: nuper nitrum in aceto solutum summo cum fructu usurpatum fuit in proportione unciae dimidiae nitri ad uncias quatuor aceti, cujus dosis est ab uncia dimidia ad uncias duas bis, ter, quaterve in die; ulcera solutione sunt lavanda; gas oxygenium.

CAP. V. ELEPHANTIASIS.

CHARACTER.

Morbus contagiosus; cutis crassa, rugosa, aspera, unctuosa, pilis destituta; in extremis artubus tactus imminutus, vel abolitus; facies tuberibus deformis; anhelitus valde foetidus, vox rauca, et nasalis; pulsus tardus, et debilis, morbo ingravescente artus putredine corrupti, decidunt.

CURA.

Sanguinis missio; cathartica lenia; balneum tepidum; diaeta nutriens concoctu facilis; antimonii, et hydrargyri praeparationes, praecipue hydrargyrus muriatus; arsenicum; acidum vitriolicum; decoctum guajaci, salsaeparillae compositum, et ulmi libere; tinctura cantharidis, jus viperinum; cinchona.

CAP. VI. LEPRA.

CHARACTER.

Cutis escharis albis, furfuraceis, rimosis aspera, aliquando subtus humida, pruriginosa.

CURA.

Fontanellae; liquoribus fermentatis abstinentia; exercitatio lenis; antimonii praeparationes; decoctum ulmi et alia remedia supra recensita.

CAP. VII. ICTERUS.

SYMPTOMATA.

Hypochondrii dextri dolor obtusus; gravitatis, et tensionis circa praecordia sensus; corporis universi torpor, et lassitudo; cutis pruritus, et ariditas; oris amaritúdo; nausea, saepe vomitus; oculorum, cutisque flavedo; feces albidae; urina obscure rubra immissa colore luteo tingens; alvus plerumque astricta, nonnunquam pyrexia.

CAUSAE.

Causse remotae sunt calculi e bile confecti bilis in intestina descensum prohibentes; ductus spasmi; tumores hepatis, vel partium vicinarum ductum communem choledochum comprimentes; bilis in intestinis retentio: Causa proxima est bilis absorptio, vel regurgitatio in systema sanguiferum.

CURA.

Si ab calculis, vel spasmo oriatur; apposita remedia sunt usurpanda; si dolor hypochondrii dextri graviter urgeat, vel si ulla pyrexiae signa adsint, sanguis aegroto detrahatur; balneum tepidum; emetica lenia: opiata, vel hyoscyamus; fomenta; epispastica; laxantia, qualia aloe, oleum e seminibus ricini, sapo kali praeparato et amaris conjunctis; enemata emollientia; diluentia tepida, aether cum ovorum vitellis; ictus electrici ad ductum communem choledochum transmissi, postea aqua seltzerana, cinchona, et ferri praeparationes: si ab bilis in intestinis retentione proveniat, alvi purgatio: si ab tumoribus, vel visceribus morbosis oriatur, hydrargyrus cicuta etc.

LOCALES.

CLASSIS IV. LOCALES.

CHARACTER.

Partis, non totius corporis, affectio.

ORDO I. DYSAESTHESIAE.

CHARACTER.

Sensus depravati, aut deleti ex organorum externorum vitio.

CAP. I. AMAUROSIS.

CHARACTER.

VISUS imminutus, vel prorsus abolitus, sine vitio oculi evidente, plerumque cum pupilla dilatata, et immobili.

CAUSAE.

Causae remotae sunt cerebri compressio ab congestione vel vi externa;

atonia, vel nervorum opticorum paralysis. Causa proxima est retinae insensilitas.

CURA.

Si ab compressione, vel congestione proveniat, remedia iis aptata sunt usurpanda; si ab atonia, vel paralysi nervorum opticorum oriatur, stimulantia sunt utenda, qualia, epispastica temporibus; electricitas, et scintillae ictus; errhina, ut hydrargyrus vitriolatus cum pulveris glycyrrhizae octuplo commistus; remedia stimulantia interna ad paralysin idonea sunt administranda.

CAP. II. DYSECOEA.

CHARACTER.

Auditus imminutus, vel abolitus.

CAUSAE.

Vitium organicum; nimia auris siccitas; cerumen multum indura-

tum ; membranarum inflammatio ; eustachii tuba obstructa ; atonia , vel paralysis nervi acustici ; syphilis.

CURA.

Si ab vitio organico proveniat , immedicabilis est : si ab nimia auris siccitate , vel cerumine indurato , emollientia sunt utenda : si ab inflammatione , sanguinis missio topica , et alia inflammationi aptata sunt adhibenda , et aer externus est excludendus : si ab eustachii tuba obstructa , gargarismata , injectiones per syringem , sternutatoria : ubi ex magno fragore melius audit , jubendus est , ut obturatis ore , et naribus , aerem expiratum vi in eustachii tubam impellat , quo subito saepe auditus restituitur : si ab atonia , vel paralysi , stimulantia , electricitas : si ab lue venerea , hydrargyri praeparationes sunt utendae.

ORDO II. APOCENOSES.

CHARACTER.

Fluxus sive sanguis sive humores alii, solito uberius profluentes sine pyrexia impetuve fluidorum aucto.

CAP. I. ENURESIS.

CHARACTER.

Urinae e vesica fluxus involuntarius non dolens.

CAUSAE.

Vesicae sphincteris atonia, vel paralysis; irritatio, vel compressio.

CURA.

Atonia perinaei lavatione frigida, epispasticis ei admotis, et tonicis internis est amovenda; paralysis est depellenda epispasticis, electricitate, et stimulantibus: si ab irritatione,

vel compressione oriatur, remedia iis propria sunt administranda.

ORDO III. EPISCHESES.

CHARACTER.

Excernendorum suppressiones.

CAP. I. ISCHURIA RENALIS.

CHARACTER.

Urinae suppressio absoluta, praegresso renum morbo cum dolore, vel molesto gravitatis sensu in regione renum, femoris stupore, nausea, vel vomitu, et sine hypogastrii tumore, vel ad mingendum stimulo.

CAUSAE.

Nephritis; calculi; sanguis congrumatus, vel pus in renum pelvi, spasmi, vel renum paralysis.

CURA.

Si ab nephritide oriatur, remedia idonea sunt utenda, quae alibi recensita sunt: si ab calculo, balneum tepidum; opiata enemata emollientia laxantia; diluentia; antispasmodica externe; alvi lenis purgatio cum oleo e seminibus ricini: si ab spasmo, eadem remedia conveniunt: si ab sanguine congrumato, balneum tepidum; anodyna: enemata etc.: si ab paralysi, electricitas; epispastica etc.

CAP. II. ISCHURIA URETERICA.

CHARACTER.

Urinae suppressio absoluta, praegresso renum morbo cum doloris, vel molestiae sensu in quadam ureteris parte, et sine hypogastrii tumore, vel ad mingendum stimulo: Causas easdem, ut prior

agnoscit, et eandem medendi rationem postulat.

CAP. III. ISCHURIA VESICALIS.

CHARACTER.

Urinae suppressio cum hypogastrii tumore vesicae figuram primo referente, dolore ad cervicem vesicae, vel ponderis sensu molesto, et frequenti ad mingendum stimulo.

CAUSAE.

Cystitis; fibrarum muscularium, vel tunicarum vitium; calculi; sphincteris vesicae spasmus; vesicae paralysis; vesica diutius distenta, sanguis grumosus, mucus, vel pus circa vesicae collum; scybala; flatus; abscessus; haemorrhoides; graviditas.

CURA.

Si adsit inflammatio sanguis est detrahendus, aliter non; balneum tepidum est adhibendum; enemata laxantia; pubis frictio cum camphora in oleo soluta; opiata; his nihil valentibus, catheter immitti debet, vel punctura vesicae instituì: si ab tunicarum vitio proveniat, hydrargyrus, cicuta, et electricitas: si ab calculis, lithonthryptica ut aqua kali puri, aqua mephitica alkalina, enemata anodyna, lapis suillus, uva ursi: si ab spasmo venaesectio, balneum tepidum, opiata, enemata emollientia: si ab paralysi, remedia antea recensita: si ab vesica diutius distenta, applicationes frigidae hypogastrio sunt admovendae: si ab sanguine grumoso, muco, vel pure, balneum tepidum; enemata; opiata: si ab graviditate, catheter uti debet: si ab aliis causis, remedia antea memorata, quae iis sunt idonea usurpanda sunt.

CAPUT IV. ISCHURIA URETHRALIS.

CHARACTER.

Urinae suppressio cum tumore hypogastrii circumscripto, frequenti ad mingendum stimulo, et dolore in aliqua parte urethrae.

CAUSAE.

Perinaei tumor; calculus urethrae impactus; sanguis grumosus, mucus, vel pus; urethrae inflammatio, strictura, carunculae; phymosis; schirrus, vel glandulae prostratae vitium.

CURA.

Causae remotae sunt amovendae; si ab calculo oriatur, semicupium, fomenta, opiata, enemata emollientia, demulcentia, mucilaginosa sunt utenda; his nihil valentibus, extra-

hendus est calculus: si ab strictura, tinctura ferri muriati in dosi guttarum decem omni horae sexta parte donec solvatur spasmus, est utenda: plurimae aliae causae opem chirurgi postulant: urina arte est evacuanda modis propriis.

ORDO IV. DIALYSES.

CHARACTER.

Solutio continui visu, tactuve manifesta.

CAP. I. HERPES.

CHARACTER.

Vesiculae cuticulares humore aqueo plenae, vel ulcuscula plurima gregalia, pruriginosa, serpentia, nunc humida nunc sicca in squamas furfuraceas, raro crustaceas abeuntia.

CURA.

Acidum vitriolicum: tinctura cantharidum; tinctura veratri; aqua calcis; decoctum ulmi; pilulae calomelanos compositae; ulcera sunt inungenda unguento hydrargyri nitrati, vel acido vitriolico octuplo ponderis unguenti adipi suillae commisto, vel sunt lavanda ferri vitriolati solutione, vel kali sulphurati lotione.

CAP. II. TINEA.

CHARACTER.

In cute capillata ad radices capillorum ulcuscula humorem in crustam albam friabilem abeuntem fundentia.

CURA.

Capitis rasura; balneum calidum; epispastica; fontanellae; hydrargyri

nitrati unguentum; emplastrum picis nigrae; solutio kali sulphurati in proportione drachmarum duarum kali ad aquae libram, et remedia interna ad herpetem idonea.

CAP. III. PSORA.

CHARACTER.

Pustulae, et ulcuscula lecti calore valde pruriginosa, contagiosa digitos internos, carpos, artusque infestantia.

CURA.

Frictio cum unguento sulphuris, vel lavatio corporis partium affectarum arsenici, vel hydrargyri muriati solutione, vel acidum vitriolicum interne.

FINIS.